

Silný tromf našej kandidatúry o titul EHMK 20013

Mestská hala poslúži športu, ale aj kultúre

V sobotu 16. februára začala viacúčelová Mestská hala na Dolnočermánskej ulici mimoriadne veľký nápor divákov a oficiálnych hostí. Slávnostný okamih strihania pásky si vychutnalo vedenie mesta, ako aj poslanci mestského zastupiteľstva. Radosný pocit z výsledku im iste vynahradil všetky útrapy podstúpené pri výstavbe, ako aj malé zaváhania pri „zháňaní“ financií potrebných pri finalizácii. Presne o 15 h spolu s primátorom Jozefom Dvončom sa tohto sláv-

nostného obradu ujal podpredsa vlády SR a minister vnútra Robert Kaliňák, ktorý zastúpil chorého premiéra Roberta Fica.

Ešte skôr, ako sa reproduktory rozozvučali spevom finalistov súťaže Superstar Roba Šimka a Michala Chrenka, na palubovke defilovalo vedenie mesta spolu s členmi vlády SR a poslancami NR SR. Primátor J. Dvonč krátko po prestrihnutí pásky zdôraznil: „Som šťastný, že hala bude slúžiť športovcom, ako aj

pokračovanie na 37. str.

Pásku prestrihol podpredsa vlády a minister vnútra Robert Kaliňák spolu s primátorom Jozefom Dvončom.

Foto: autorka

OBSAH

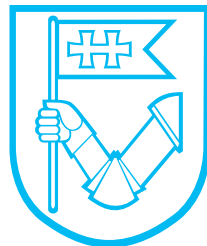
- 1 Mestská hala poslúži športu, ale aj kultúre
- 3 Poslanci odsúhlasili predaj DK Orbis
- 5 Párovce sa zmenia na moderné sídlisko
- 6 V severnej časti vyrastie malé mesto
- 8 Ďalší impulz separovanému zberu
- 9 Lákadlom zabíjačka a karnevalové masky
- 10 Narodilo sa viac chlapcov
- 11 Lekári o osteoporóze...
- 12 Po meste s hliadkami MsP
- 13 Siahť v stredoveku
- 14 Nové rozdelenie dieciez
- 26 Hudobný odkaz Jozefa Rosinského
- 28 Titul seniorka roka získala Mária Lietavová
- 29 Nebojte sa zájsť ku svojomu gynekológovi
- 30 Literárne stopy Jána Melichera
- 31 Nitra v najstarších dokumentoch
- 34 Nedokončené dielo Jána Zelenáka
- 36 Nevidiaci športovci hrajú stolný tenis

Foto na titulnej strane: Za účasti členov vlády a vedenia mesta bola v sobotu 16. februára slávnostne otvorená viacúčelová mestská hala. Snímka zachytáva slávnostný príhovor primátora Nitry Jozefa Dvonča.

Foto: L. Synaková

Nitra iniciuje návrh, ako vyriešiť parkovanie

Prvýkrát sa v tomto roku poslanci Mestského zastupiteľstva v Nitre stretli vo štvrtok 31. januára. Na 13. riadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva sa zúčastnilo 26 z 31 poslancov, rokovanie otvoril a viedol primátor mesta Nitry Jozef Dvonč. Po kontrole uznesenia z predchádzajúcich zasadnutí sa poslanci venovali správe o výsledku finančnej kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami poskytnutými neštátnej Základnej umeleckej škole ARS Studio a ZŠ sv. Marka v Nitre. Prerokovali tiež správu o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta za minulý rok, s ktorou vyjadrili súhlas.

Prerokovali aj Návrh Dodatku č. 1 k VZN mesta Nitry č. 26/2007 o podnikateľskej činnosti a určení pravidiel času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území mesta. Podnikatelia prevádzkujúci v Nitre diskotéky a nočné reštauračné zariadenia privítali rozhodnutie mestského zastupiteľstva, ktorým zmenili svoje pôvodné rozhodnutie z novembra minulého roku o nových pravidlách času prevádzky služieb na území mesta Nitry. Vtedy prijaté VZN o skrátení otváracích hodín vyvolalo vlnu nespokojnosti, po ktorej nasledovala petícia občanov, žiadajúca zrušiť obmedzujúci otvárací čas. Poslanci na štvrtkovom rokovaní vzali na vedomie Memorandum združenia podnikateľov, ktorým mestu navrhujú spoluprácu pri čistení verejných priestranstiev a zachovávaní verejného poriadku. I to prispelo k skutočnosti, že prijali Dodatok č. 1 k VZN mesta Nitry č. 26/2007 o podnikateľskej činnosti a určení pravidiel času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území mesta Nitry, podľa ktorého budú nitrianske diskotéky a nočné podniky otvorené nasledovne: počas dvoch dní v týždni - a to z utorka na stredu a zo stredu

na štvrtok do 3. h rannej, v noci z piatka do soboty a zo soboty do nedele zostáva v platnosti záverečná 4. hodina ranná, o polnoci sa bude končiť prevádzka z nedele do pondelka a zo štvrtka na piatok. Letné terasy v centre budú môcť byť otvorené len do 24. h. Pri schvaľovaní Prevádzkového poriadku pre športovej haly na Dolnočermánskej ulici sa zjednotili na oficiálnom názve Mestská hala.

Poslanci si ďalej vypočuli informáciu o postupe pri príprave II. etapy projektu: Nitra - kandidát na titul Európske hlavné mesto kultúry 2013, ktorú predniesol riaditeľ projektového tímu Jaroslav Dóczy. Prerokovali tiež návrh osnovy projektu vzdelávania zamestnancov Mesta Nitry na podporu rozvoja ľudských zdrojov v samospráve v rámci „Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia“ za účelom čerpania finančných prostriedkov z EÚ, s ktorým vyjadrili súhlas. Súhlasili tiež s návrhom na delegovanie zástupcov mesta do orgánov školskej samosprávy.

Zastupiteľstvo súhlasilo s tým, aby príspevková organizácia Mestské služby vykonávala podnikateľskú činnosť v rozsahu: prevádzkovanie parkovísk a parkovacích automatov, čiste-

nie komunikácií, lokálne opravy komunikácií, opravy verejného osvetlenia, dočasné dopravné značenie. Po schválení rozpočtu mesta na rok 2008 je nutné, aby si príspevková organizácia svoje požiadavky na vykrytie 20 % mzdových prostriedkov zabezpečovala vlastnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné rozšírenie podnikateľskej činnosti s účinnosťou od 1. 1. 2008. Poslanci riešili aj problém, ako vyberať parkovné od vodičov, ktorí odstavia svoje vozidlá v centre mesta. Novela zákona o miestnych daniach ich totiž koncom minulého roku o tento zdroj príjmov pripravila. Pretože poplatky za parkovanie nesmie vyberať mesto, túto právomoc poslanci presunuli na Mestské služby. Z poplatku potom zaplatí štátu 19 % DPH. Vodiči, ktorí majú parkovacie karty vydané mestom si ich však musia vymeniť za nové, vydané Mestskými službami.

Primátor Jozef Dvonč na krátkom brífingu novinárov informoval, že má pripravené nové zákony, ktoré mestám vrátia kompetenciu vyberať parkovné. Nitra bude iniciovať zmenu v zákonoch o pozemných komunikáciách, o prenáške na pozemných komunikáciách a obecnej polícii. Ich jednoduchou novelizáciou sa celý problém vyrieši. „Vypracovaný materiál som už odovzdal

predsedníctvu Združenia miest a obcí Slovenska,“ povedal primátor J. Dvonč. Na rokovani poslanci začali uvažovať nad spolpatnením aj tých parkovísk, na ktorých bolo doteraz možné odstaviť auto zadarmo. Spomínalo sa najmä parkovisko na Wilsonovom nábreží a veľké záchytné parkovisko na Štúrovej ulici. Doposiaľ mesto na parkovnom vyberie 5,5 mil. Sk. Ukazuje sa, že prípadné zvýšenie poplatkov za parkovanie by prinieslo ďalšie financie, potrebné na opravu a rekonštrukciu odstavných plôch. V súčasnosti sa platí za státie v centrálnej mestskej zóne 20 Sk za hodinu, v budúcnosti sa táto suma môže zvýšiť o 19 percentnú daň z pridanej hodnoty, ktorú Mestské služby musia odvádzať štátu. Medzi prioritami mesta Nitra na druhé programové obdobie rokov 2007 - 2013 sú zaradené aj rekonštrukcie štyroch základných škôl. Poslanci sa po rozprave rozhodli odsúhlasiť návrh na revitalizáciu troch, a to ZŠ na Topolovej, Benkovej a Fatranskej ulici. Nenávratne finančné príspevky chce mesto získať z regionálneho operačného programu v rámci opatrenia 1.1 Infraštruktúra vzdelávania na realizáciu projektov.

Projekt na rekonštrukciu ZŠ na Tulipánovej ulici, ktorá nesie prívlastok Škola 3. tisícročia, sa zatiaľ rozhodli nepodať, a to z dôvodu nutnosti úplnej prestavby budov školy, na čo by však podľa zásad nedostali príspevok z fondov EÚ. Od rekonštrukcie a modernizácie škôl si slubujú zvýšenie kvality výučby. Priority sú v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra. Mesto Nitra zabezpečí financovanie projektov vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov na každý z troch podávaných projektov.

Ludmila Synaková

Poslanci odsúhlasili predaj Domu kultúry Orbis

V centre Nity pribudne na mieste dnešného Orbisu štvorhviezdičkový hotel. Aj o tom rozhodli mestskí poslanci na februárovom mimoriadnom mestskom zastupiteľstve, keď takmer jednomyseľne odsúhlasili priamy odpredaj stavby spolu s prilahlými pozemkami vo vlastníctve Mesta spoločnosti INPEK, s. r. o., za 120 mil. Sk.

Dvadsaťšesť z celkového počtu 31 poslancov sa 12. februára stretlo v zasedačke Mestského úradu v Nitre predovšetkým kvôli prerokovaniu správy o zápise žiakov do 1. ročníka v školskom roku 2008/2009 v devätnástich základných školách, ktorých zriaďovateľom je Mesto. Zapísaných bolo 657 detí, pričom pred štyrmi rokmi ich bolo o 137 viac. Zvolení zástupcovia Nitránov odsúhlasili aj súvisiace rozpočtové opatrenia, pričom počtujú s finančným podielom 1 838 Sk na žiaka.

Dôležitým momentom v programe rokovania bola otázka zmeny výberu parkovného na území Nity Mestskými službami od 1. marca. Jeho ceny sa nezvyšovali od roku 2001, čo už nezodpovedalo potrebe organizácie dopravy v centre mesta. Preto nárast z 20 na 25 Sk za hodinu vrátane DPH bol nevyhnutný. Zóna plateného parkovania sa rozšíri o Wilsonovo nábrežie, časový režim jeho výberu sa nemení. Počas pracovných dní je to od 7.00 do 18.00 h a v sobotu do 12.00 h. Najväčšiu diskusiu

vyvolala predložená Kúpna zmluva medzi Mestom Nitra a Zeon, s.r.o. Išlo totiž o rozlíšnutie komplikovanej situácie, v ktorej Mestu hrozila medzinárodná arbitráž. Napokon v súboji predaja a nájomného vzťahu vo veci mestského majetku hlasovanie poslancov rozhodlo o menej rizikovitom riešení - predaji objektu za 12 miliónov Sk.

Návrh finančného zabezpečenia výstavby 25 nájomných bytov nižšieho štandardu i inžinierskych sietí a vonkajších objektov v lokalite Orechov Dvor prešiel hladko. Časť z prostriedkov pokryje dotácia z MVRR SR a časť Fondu rozvoja bývania.

Poslanci odsúhlasili aj budúcu zámennú zmluvu medzi Domom opatrovateľskej služby na Hollého ulici za budúci novopostavený objekt Bytový dom Senior na pozemku mesta na Krčméryho ulici, ktorej poloha je pre účely obývania staršími občanmi vyhovujúcejšia. Bytový dom Senior poskytne dôstojné - aj bezbariérové bývanie v garsonkach a jednoizbových bytoch.

Mestskí poslanci vymedzili aj pravidlá nakladania s nehnuteľnosťami vo vlastníctve mesta v areáli Slovenskej poľnohospodárskej univerzity či v trafostanici - Mestskej hale na Dolnočermánskej ulici. Odsúhlasili aj úpravu podmienok nájmu v Poliklinikách na Klokočine, Chrenovej a Párovciach.

Silvia Struhárová

Srbský veľvyslanec navštívil Nitru

Téma ekonomickej spolupráce medzi Nitrianskym samosprávnym krajom a Srbskom dominovala na stretnutí mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Srbskej republiky na Slovensku Danka Prokiča so zástupcami kraja i mesta Nitra. Novomenovaný veľvyslanec absolvoval v stredu 23. januára v Nitre svoju prvú pracovnú cestu po menovaní do funkcie. Prokič sa informoval o možnostiach srbskej mládeže získavať univerzitné vzdelanie na nitrianskych vysokých školách. „Na vašich univerzitách získajú všetky potrebné vedomosti, vďaka ktorým sa naučia pripravovať projekty na získanie prostriedkov z fondov EÚ,“ uviedol.

Predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica konštatoval, že medzi Nitrianskym krajom a srbským Zlatiborským správnym okruhom Užice sa začína rozbiehať spolupráca na základe podpísanej zmluvy. Spolupráca sa vzťahuje na oblasti vzdelávania, kultúry, športu, cestovného ruchu, miestneho rozvoja a ekonomiky. Srbská strana

Z rokovania najvyšších predstaviteľov mesta Nitry s delegáciou zo Srbskej republiky. Foto: A. Jančovič

prejavila záujem o etablovanie stavebných firiem zo Slovenska. Počas rozhovoru s primátorom mesta Jozefom Dvončom tlmočil investorom príležitosti podieľať sa na budovaní vojnou zničeného územia Srbska.

Na stretnutí s primátorom Nitry Jozefom Dvončom, zástupcom primátora Františkom Balážom, prednostom MsÚ Lubomírom Martinkom sa hovorilo o dôležitých projektoch v Nitre, ako je odkanalizovanie mesta a ukončenie juho-

východného obchvatu, ktoré by mali byť dokončené do konca roku 2010. Prezentovali mu tiež projekt EHMK 2013, ako aj program primátora mesta Nitry - Za rozvoj Nitry. Vedenie mesta proklamovalo veľvyslancovi svoj záujem predstaviť Nitru, jej históriu, priority, ako aj možnosti spolupráce v rámci investičných akcií priamo v tejto balkánskej krajine. Na záver stretnutia vyzdvihli dobrú spoluprácu s partnerským mestom Nitry v Srbskej republike - Bačským Petrovcem, kde žije početná slovenská komunita.

Veľvyslanec Srbskej republiky potvrdil, že vzťahy medzi oboma krajinami sú na vysokej úrovni. Výborná je spolupráca najmä v oblasti kultúry. Zlepšenie a napredovanie vzťahov vidí Danko Prokič vo väčšej spolupráci v rámci ekonomiky. Zlepšenie ekonomickej spolupráce by malo byť podporené aj stretnutím s podnikateľmi, investormi a Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou. Vedenie mesta prisľúbilo, že bude organizátorom týchto stretnutí.

Srbského veľvyslanca Danka Prokiča (prvý zľava) prijal za prítomnosti pracovníkov veľvyslanectva a NSK aj predsedu NSK Milan Belica (prvý sprava). Foto: L. Synaková

(syn, and)

Najstaršie nitrianske sídlisko čaká dôkladná revitalizácia

Párovce sa zmenia na moderné sídlisko

Stredom tohto územia prechádzala frekventovaná obchodná cesta Krakov, Trnava, Viedeň. Táto cesta v podstate zotrvala až do dnešných čias. Cez Párovce prechádza rušná výpadovka, čo spôsobuje obyvateľom Pároviec veľa dopravných problémov. Zaujímavosťou sídliska je skutočnosť, že ešte v roku 1942 priestorom dnešnej Ulice Janka Kráľa pretekala riečna kanál Nitrička. Výstavba sídliska Párovce sa začala mohutnou celoplošnou asanáciou a následným budovaním podzemných inžinierskych sietí. Realizácia bytových domov a vybavenosti sídliska sa odvíjala tradičnou panelovou výstavbou so všetkými jej kladmi ako aj nedostatkami.

Positívne bolo, že sa odstránili staré a ošarpané domy v lokalite, ktorá nemala vybudovanú riadnu kanalizáciu, bola tu slabá sieť vodovodných rozvo-

dov, elektrorozvodov a chýbala jej plynifikácia. Veľkým kladom bola aj rýchlosť stavebných prác na základe použitia systémov panelovej výstavby. Negatívom pri tejto výstavbe bola skutočnosť, že urbanistický návrh stavby bol nadčasový, čo sa v plnej miere prejavilo dnes po päťdesiatich rokoch, keď sa zistilo, že sídlisku chýbajú hlavne parkovacie plochy, obslužné komunikácie sú úzke v podstate bez chodníkov a adekvátneho odvodnenia spevnených plôch. Veľkým nedostatkom panelovej výstavby je vlastná stavebná konštrukcia domu. Betónové obvodové steny plné prasklín, netesností v miestach panelových spojov, problémom je veľká tepelná priepustnosť stien, nekvalitné osadenie okien a balkónových dverí, nekvalitná vonkajšia úprava fasád domov a v neposlednom rade aj nezaujímavá architektúra celkového vzhľadu domov. Pohľad na takéto zoskupenie domov oko nepoteší a sídlisko Párovce je toho negatívnym príkladom.

Zelené plochy, ktoré sú v podstate dostačujúce, boli riešené veľmi zlým systémom výsadby, hlavne tým, že sa realizovali väčšinou svojpomocou obyvateľov v rámci brigádnických

prác. Dnes tieto plochy a ich vzhľad predstavuje pre mesto problém a kritiku obyvateľov tohto najstaršieho nitrianskeho sídliska.

Dôvodov prečo mesto Nitra chce sídlisko Párovce v plnom rozsahu obnoviť je viac. Hlavným dôvodom je skutočnosť, že sídlisko je najstarším komplexom nového typu bývania v meste a bytový fond vrátane všetkých doplnujúcich prvkov je schátralý. Týka sa to obslužných komunikácií, statickej dopravy, ihrísk, zelených plôch atď. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že sídlisko sa nachádza v bezprostrednej blízkosti centra a fakticky ho dotvára.

pokračovanie na 7. str.

**Na verejnom prerokovaní predstavili koncept riešenia
sídlička Párovské Lúky**

V severnej časti vyrastie malé mesto

Silné slová a emócie padali vo veľkej zasedačke MsÚ v stredu 6. februára, keď sa občania ohrádzali voči výstavbe nového sídliska počas verejného prerokovania územno-plánovacej dokumentácie Urbanistickej štúdie vo dvoch variantoch nahrádzajúcej koncept riešenia Územného plánu zóny Párovské lúky. Výhľadovo - v priebehu 30 až 40 rokov - by na tomto 400-hektárovom území, situovanom medzi riekou Nitra a severnou obchvatovou komunikáciou mesta, vrátane lokality Šindolka, mohlo vyrásť malé mesto s 30- až 35-tisíc obyvateľmi. Projekt je spolufinancovaný z fondov EÚ a termín ukončenia predpokladajú v júni tohto roku.

Architekti Vladimír Jarabica, Eva Ligačová a hlavný architekt Nitry Stanislav Babčan (s mikrofónom v ruke) občanom trpezlivo vysvetľovali.
Foto: autorka

Urbanistickú štúdiu predstavil architekt Vladimír Jarabica, ktorý na podobných zakázkach nespolupracuje s mestom po prvýkrát. Dve varianty spomínanej štúdie uvažujú s optimálnou výškou domov do štvrtého, prípadne maximálne do šiesteho poschodia, pričom sa musí striktnie

rešpektovať očný kontakt so Zborom a na druhej strane s Nitrianskym hradom.

„Pretože pôjde o realizáciu „malého“ mesta, počíta sa s lokalizáciou základných druhov občianskej vybavenosti, vyvolaných prirodzenou potrebou obyvateľov. Napriek snahe využiť každý meter štvorcový, malo by na tomto mieste vzniknúť mesto a nie sídlisko, podobné Klokočine alebo Chrenovej,“ zdôraznil na verejnom prerokovaní architekt V. Jarabica.

Na 400-hektárovom území sa nachádzajú pozemky majetkovo-právne vysporiadané, patriace do majetku mesta, ako aj parcely súkromných osôb. Na početné otázky ustráchaných občanov, či im mesto ide vziať

Párovce sa zmenia na moderné sídlisko

ich majetok, reagovala referentka z Útvary hlavného architekta mesta Nitra Ing. arch. Eva Ligačová slovami: „Predstavená štúdia definuje jasné možnosti využitia tohto územia, smerujúce k novej realizácii stavebného rozvoja Nitra. Je to prognóza rozvoja lokality a neznamená, že na tomto území sa začína s výstavbou. Pri ďalšom rozvoji Nitra sa môžeme pohybovať iba v intenciách schválených regulatív a musíme pritom rešpektovať aj Územný plán Nitrianskeho samosprávneho kraja. Na prerokovaní zazneli aj pripomienky od odbornej architektonickej verejnosti. Navrhovanej koncepcii vytykali, že napriek zdôrazneniu, že pôjde o „mesto“, nesie podobu bežného sídliska.

Podľa hlavného architekta Stanislava Babčana tu nebude stáť žiadne megalomanské sídlisko. V novej štvrti s pracovným názvom Párovské Lúky majú byť aplikované overené trendy kvalitného bývania. Nebudú chýbať klasické mestské ulice, námestia, parky, ale ani obchody, školy, služby a ďalšia občianska vybavenosť.

Na dopravnú infraštruktúru mesta má byť napojená tromi novými cestnými mostami. Pripravovaná mestská zóna si vyžiada miliardové investície, ktoré majú poskytnúť predovšetkým súkromní developeri, ale aj fondy EÚ.

Ludmila Synaková

dokončenie z 5. str.

Sídlisko predstavuje dôležitú spojnicu mesta s rekreačným a športovým zázemím mesta. Na sídlisku sa nachádzajú viaceré objekty a prevádzky, ktoré slúžia nielen obyvateľom sídliska, ale aj ostatným obyvateľom. Sektor zdravotníctva zastupuje poliklinika a zubná ambulancia. Školstvo je prezentované jednou základnou školou a dvomi gymnáziami - na Párovskej ulici a Gymnázium sv. J. Kalazanského. Viacero polyfunkčných objektov, obchody, reštaurácie, kaviarne, administratívne budovy a rôzne menšie prevádzky dotvárajú kompaktný obraz tohto sídliska a potvrdzujú reálnu skutočnosť, že táto časť mesta musí poskytnúť priestor a možnosti aj pre veľké množstvo návštevníkov, nielen pre samotných obyvateľov sídliska.

Mesto Nitra si uvedomuje veľkú dôležitosť tohto územia a v rámci svojich možností sa snaží riešiť niektoré páličivé lokálne problémy tohto sídliska, samozrejme s ohľadom na svoje finančné možnosti, ktoré musia uspokojiť nielen obyvateľov sídliska Párovce, ale aj ostatné časti mesta. Z iniciatívy mesta sa uskutočnilo už viac pohovorov

s obyvateľmi tohto sídliska s cieľom zapojiť ich do obnovy lokality, v ktorej bývajú. Mesto bolo nápomocné aj pri rekonštrukciách najmä mohutnejších podzemných potrubných vedení centrálného zásobovania teplom, ktoré sa uskutočnilo v priebehu roku 2006.

Z týchto dôvodov Mesto Nitra vybralo jednu menšiu lokalitu mesta na celkovú obnovu a revitalizáciu životného prostredia, na ktorej by sa dali demonštrovať možnosti a spôsoby obnovy zastaraných sídlisk. Predmetom obnovy sídliska je územie ohraničené na východnej strane Ulicou Palánok, severnú hranicu bude tvoriť Vikárska ulica, na západnej strane je ohraničená Ulicou Janka Kráľa a južnú stranu uzatvára Štúrova ulica. Riešené územie predstavuje uzatvorený trojuholník s výmerou približne 260 hektárov. V tomto priestore je umiestnených 35 veľkých bytových domov (panelákov), v ktorých sa nachádza asi 1 700 bytových jednotiek a v nich býva približne 7 000 obyvateľov. Vybavenosť v tomto ohraničenom priestore predstavuje približne 30 vieducelových objektov - zdravotníctvo, školstvo, administratíva, obchody a služby. **(sn)**

Ďalší impulz separovanému zberu

Príkladom úspešného triedenia a zhodnocovania komunálneho odpadu za súčasnej finančnej podpory Recyklačného fondu, je podľa účastníkov spoločnej tlačovej konferencie Recyklačného fondu, Nitrianskych komunálnych služieb, s.r.o. a Plastiky Nitra, a.s., práve mesto Nitra. Trinásteho februára poukázali na to, že celkovou investíciou vo výške takmer 21 miliónov korún sa podarilo dosiahnuť podstatné rozšírenie a skvalitnenie separovaného zberu v meste. Dobudovalo sa Regionálne dotriedovacie centrum - triediaca hala, dotriedovacia hala, vrátane lisovacieho zariadenia zberového papiera a plastov. Z uvedenej investície tvorila dotácia z Recyklačného fondu 6,2 milióna Sk. Tieto prostriedky boli využité na realizáciu prvého projektu Regionálne dotriedovacie centrum Nitra.

„Podpora z Recyklačného fondu mala dve časti. Sektor plastov poskytol 3,2 milióna Sk a sektor papiera 3 milióny Sk. Financovali sme z nich nákup kontinuálneho balíkovacieho lisu, triediacej minilinky a kontajnerov na prevoz separátov. NKS v spolupráci s mestom Nitra vybudovalo dva zberné dvory, kam môžu občania odovzdávať všetky zložky komunálneho odpadu a tým znížiť množstvo odpadu ukladaného na skládku. V súčasnosti je do tohto projektu zapojených vyše 112-tisíc obyvateľov Nity a okolia,“ informoval riaditeľ NKS, s.r.o., Ing. Dušan Rajabda,

Druhý veľký projekt pre Nitru sa práve pripravuje. Recyklačný fond schválil v decembri minulého roka dotáciu 9,49 milióna Sk na Zvýšenie efektivity separovaného zberu s cieľenou propagáciou v meste, ktoré-

ho nositeľom a miestom realizácie je mesto Nitra.

„Nitrania produkujú v súčasnosti asi 35-tisíc ton odpadu. Vedenie mesta sa zhoduje v tom, že za každú cenu treba skvalitniť ovzdušie a životné prostredie vôbec. Súčasne zabezpečiť a vymyslieť systém, aby poplatok za odpad bol spravodlivejší. Zatiaľ je pre všetkých občanov rovnaký, no uvažujeme nad spôsobom, ako vyriešiť finančné zvýhodnenie tých, ktorí sa zapoja do separovaného zberu. Sme jediným mestom na Slovensku, ktoré nezvyšovalo od nového roku poplatky za odpad, ale naopak, o 5 percent sme ho znížili. Technických možností, ako to dosiahnuť, je viacero. Recyklačný fond nám vyšiel v ústrety koncom minulého roka a dnes je zmluva uzavretá. Objem separovaného zberu v meste chceme zvý-

šiť dvojnásobne. V priebehu dvoch rokov sa budeme snažiť dosiahnuť úplný obrat v myslení ľudí a urobiť všetko preto, aby si obyvatelia uvedomili, že je to jediná cesta,“ uviedol primátor Nity doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.

Mesto nedávno pripravilo leták Spolu a čisto, ktorý distribuujú príslušníci Mestskej polície, pričom v prvej etape je jeho zámerom osloviť podnikateľské subjekty. Vzorom v čistote areálu je firma Sony. Mesto plánuje šíriť osvetu aj v školách a školských zariadeniach, spojenú s masívnou propagáciou ekologického správania sa a konkrétnych riešení separovaného zberu. Čo sa týka občanov - v tomto roku v Nitre pripravujú ďalšie dva zberové dvory, kam budú mať možnosť Nitrania vyviezť odpad, ktorý vyprodukujú.

„Vedenie Mesta sa dohodlo, že v areáli, v ktorom máme sústredených neplatičov nájomného a nepripravených občanov, vyčleníme jednu halu, kde by sme zväzali veľkoobjemový odpad v kontajneroch, aby ho tam rozeberali a triedili. Čiže časť z neho by použili a zvyšok by sa potom poslal do separácie. Budeme presadzovať spravodlivosť v platení za odpad. Nitrania, ktorí budú odpad triediť, budú platiť v budúcnosti menej,“ uzavrel primátor Nity.

Silvia Struhárová

Tohtoročné fašiangy v Nitre vyvrcholili v utorok 5. februára pestrou paletou fašiangových podujatí, pripravených oddelením kultúry a športu mestského úradu. Ich súčasťou bol aj neodmysliteľný sprievod mestom, ktorý hýril veselosťou a pestrými farbami. Možno aj vďaka príjemnému počasiu sa naň tohto roku prišlo pozrieť neuveriteľne množstvo divákov. Svätoplukovo námestie však typickou fašiangovou náladou ožilo už v dopoludňajších hodinách.

Primátor mesta Jozef Dvonč na pódiu plnil funkciu gazdu, ku ktorému zavítali fašiangoví vinšovníci.

Lákadlom zabíjačka aj karnevalové príšery

Bolo posiate trhovníkmi, ktorí ponúkali na predaj všakovaké pochútky a ľudovo-umelecké predmety. „Všetko naše úsilie smerovalo k tomu, aby sme obyvateľom Nitre aspoň na jeden deň spríjemnili fašiangy a pripomenuli im atmosféru, akou žili naši prastarí rodičia v minulosti,“ informovala vedúca oddelenia kultúry a športu MsÚ Dagmar Bojdová.

Fašiangové pódium sa rozospievalo už v predpoludňajších hodinách. Pod titulom Na fašiangy výskaj, v pôste brucho

stískaj vyhrávali hudobné skupiny Rytmik, Janisaband a Profil. V stánku pod oknami lálkala ukážka domácej zakálačky s výrobou zabíjačkových špeciálit ako sú jaternice, klobásky, žobrácka kaša, oškvarky a huspenina. Najväčšou atrakciou fašiangového dňa a pútačom číslo jeden bol sprievod masiek. Na jeho čele kráčali geniálni bubeníci a nasledovali mažoretky z CVČ Domino v Nitre. Sprievodu dominovalo Divadlo Maska a Vranovské

chodúlové divadlo s trojmetrovým drakom, zeleným Dráči-kom, pomarančovou Sliepkou a vysokým Kostlivcom na chodúloch, ktorý ostrou kosou nekompromisne kosil všetko, čo sa ocitlo v jeho tesnej blízkosti.

Po príchode sprievodu k pódiu sa pred početnou diváckou kulisou začal odvíjať program s názvom Už sa fašiang kráti s vtipným konferovaním moderátora Romana Valkoviča. Pred početnou diváckou obcou sa postupne predvedli folklórne skupiny Jaročan, Maduničan, Čerdovanka a Dražovce. Pochovávanie basy sa tentoraz odvíjalo v réžii folklórnej skupiny KepežDanka z Hájskeho.

Primátor mesta Jozef Dvonč na pódiu plnil funkciu gazdu, ku ktorému zavítali fašiangoví vinšovníci. Tohtoročné nitrianske fašiangy vyvrcholili vo večerných hodinách a ľudia sa do svojich domovov rozchádzali s príjemným pocitom, že zažili príjemný deň, ktorý pre nich pripravilo mesto Nitra, kandidujúce na získanie titulu Európske hlavné mesto kultúry 2013.

L. Synaková

Vo fašiangovom sprievode sa veľkej pozornosti tešil „mažoretkový dorast“.

Foto: L. Synaková

Narodilo sa viac dievčat

Do nitrianskej matriky vlani zapísali 1407 novorodencov. Viac bolo dievčat - 712, chlapcov o niečo menej - 695. V porovnaní s r. 2006 stúpila pôrodnosť len minimálne - narodilo sa len o 34 detí viac (1373). Podľa vedúcej matriky Viery Sklenárovej najčastejším mužským menom, ktoré rodičia vyberali pre svojich synov bol **Jakub (47)**, za ním nasleduje **Tomáš (34)**, **Samuel (31)**, **Adam (31)**, **Martin (30)**, **Matej (29)**, **Filip (22)**, **Peter (20)**, **Patrik (19)** a prvú desiatku uzatvára **Michal (17)**. Najoblúbenejším ženským menom sú **Viktória (30)** a **Natália (29)**. Mamičky dievčatiek však vlani mali v oblube aj meno **Alexandra (24)**, **Nina (22)**, **Kristína (21)**, **Sofia (19)**, **Tamara (19)**, **Emma (17)**, **Lea (17)** a **Emma (16)**.

Možnosť pomenovať svoje deti dvojitými, príp. trojitými menami využilo 43 rodičov. Je zaujímavé, že v decembri sa zrejme pod vplyvom Jakubiskovej Perinbabe narodili aj dve Alžbetky. Zo zoznamu exotických mien zapísaných do nitrianskej matriky sme vybrali Chanel, Lurdes, Lila, Liliana, Lilien, Levente, Salome, Chiara, Tifany, z mužských mien stoja za zmienku Timur, ale aj Reinhold, Kevin, Esteban. Z niektorých mien je zrejme, že rodičia čerpali inšpiráciu z filmov a telenoviel.

V priebehu minulého roka na matrike zaevidovali 459 sobášov, čo je v porovnaní s rokom 2006 iba o jedenásť sobášov viac. Dvojice uprednostňujú sobáše v kostole, takto sa rozhodlo 274 párov, civilný sobáš absolvovalo 185 snúbencov. Matrika zazname-

nala aj dva sobáše maloletých a 14 manželstiev uzatvorených s cudzím štátnym príslušníkom. V roku 2006 bolo takýchto manželstiev až devätnásť. Pre cudzinca ako partnera na celý život sa väčšinou rozhodujú slovenské dievčatá. Nitrianky padnú do oka Angličanom, Američanom, ale aj Ukrajincom.

Nitrianska matrika minulý rok zaznamenala 1374 úmrtí, v r. 2006 o niečo menej - 1311. Na druhý svet sa odobralo 722 mužov a 652 žien. Tento výrazný nepomer hovorí o tom, že telesná a duševná schránka našich mužov sa zrejme opotrebováva rýchlejšie.

Matrika zaznamenala aj 5 úmrtí detí. Vo veku do jedného roka zomreli dve, do troch rokov jedno dieťa, vo veku od 3 do 15 rokov dve deti.

(syn)

Viete, že ...

- Nitru navštívil svetoznámy nemecký evanjelizátor U. Parzany. Dopoludnia ho prijal zástupca primátora mesta Nitry F. Baláž. Zástupca nadkonfesionálnej organizácie ProChrist je pre kresťanov veľkou osobnosťou a duchovnou autoritou. V nitrianskom evanjelickom Kostole Duchu svätého na Ulici F. Mojtu vystúpil na troch prednáškach, ktoré boli určené pre starších a najstarších, na tému Čo s celoživotnými skúsenosťami s Bohom a na tému Pýtanie sa po Bohu v zrelom veku.

- *Primátor Nitry J. Dvonč a jeho zástupca F. Baláž prijal v stredu 16. januára oficiálnu návštevu z partnerského mesta Zielóna Góra z Poľskej republiky. Na stretnutí so zástupkyňou primátora W. Harezlakovou a špecialistom pre cestovný ruch W. Krzyznowským sa zúčastnili aj riaditeľ projektu EHMK 2013 J. Dóczy, koordinátorka projektu A. Pacalajová a tlačový hovorca V. Vondrák. Riaditeľ projektového tímu J. Dóczy venoval viceprezidentke publikáciu a DVD, z ktorej sa dozvie podrobnosti o nitrianskej kandidatúre. Konštatoval, že v súčasnosti sa tím zameriava na podporu svojej kandidatúry a pritom očakáva podporu partnerských miest. Informácia zo strany W. Harezlakovej, že Zielóna Góra zvažuje svoju poľskú kandidatúru v ďalších rokoch, bude pre Nitru znamenať otvorenie možnosti pre ďalšiu spoluprácu medzi oboma mestami, ako aj kooperáciu v rámci nových spoločných projektov.* (syn)

Lekári o osteoporóze a ochoreniach starších ľudí

Prevenca, diagnostika a liečenie osteoporózy, ako aj novinky v oblasti o správnej výživy pri prevencii civilizáčnych ochorení, pľúcnych chorôb a osteoporózy boli hlavnými témami v poradí už XXIV. Zoborského dňa a VI. Západoslovenských dní o osteoporóze, ktoré sa 7. až 8. februára uskutočnili v kongresových priestoroch Agroinštitútu v Nitre. Rokovanie prišiel pozdraviť aj primátor Nitra Jozef Dvonč, ktorý účastníkom zaželal úspešné rokovanie. Zdôraznil pritom, že Nitra je zapojená do projektu Zdravé mesto a pritom úzko spolupracuje so Špecializovanou nemocnicou sv. Svorada Zobor n.o., ako aj s Katedrou výživy ľudí FAPZ SPU v Nitre.

Osteoporóze sa ľudovo hovorí zlodej kostí. Začína sa potichu a väčšinou bezbolestne, spôsobuje stratu kostnej hmoty. Dochádza k zvýšenej krehkosti kostí, ktoré sa tak stávajú náchylnejšie voči zlomeninám a pokiaľ nie je venovaná dostatočná pozornosť prevencii, prípadne pokiaľ sa nelieči, môže postupovať bez akýchkoľvek príznakov, až dôjde k zlome-

Rokovanie lekárov pozdravil aj primátor Nitra Jozef Dvonč (druhý zľava).
Foto: autorka

niám, alebo fraktúram v krčku stehennej kosti, chrbticových stavcoch a v zápästí. Ako uviedol MUDr. Karol Bitter, primár rádiologického oddelenia Špecializovanej nemocnice sv. Svorada Zobor, n.o. v Nitre a vedúci Osteocentra pre Nitriansky kraj, „Západoslovenské dni o osteoporóze venujeme predovšetkým liečeniu a predchádzaniu chorobám, ktoré súvisia so starším vekom. Preto bol program zameraný na správnu výživu a na zisťovanie súvislostí, keď osteoporóza vznikne nie v dôsledku so starším vekom, ale s ďalším ochorením, ako napríklad celiakiou. V súčasnosti pribúdajú prípady celiakie u mladých 20 až 30-ročných pacientov, ktorým sa v dôsledku tohto ochorenia nevstrebáva potrava na tenkom alebo hrubom čre-

ve. Z nedostatku vápnika sa tak sprievodným znakom prvého ochorenia stáva osteoporóza.“ Zoborský deň bol rozdelený na dve časti - vo štvrtok sa hovorilo na tému osteoporóza, ďalší deň zamerali na liečenie a diagnostiku pľúcnych ochorení, ktoré súvisia so srdcovými chorobami.

„Je nutné si uvedomiť, že ak má človek porušené pľúca, trpí tým aj srdce. Dohodneme sa ako jednotne liečebne a preventívne pôsobiť na ľudí, ktorí majú ťažké ochorenia pľúc a srdca. Ďalší program venovali starostlivosti o starých ľudí, postihnutých geriatrickými ochoreniami, žijúcich doma, alebo zaradených v ústavoch, kde sa zaoberali zdravotnými postupmi, aby sa v dobrej kondícii dožili čo najvyššieho veku.

Ludmila Synaková

Z denníka hliadok mestskej polície

- V skorých ranných hodinách v nedeľu 13. 1. na tiesňovú linku Mestskej polície v Nitre oznámil občan, že pred obchodným domom ASKO na Štúrovej ulici videl ležiaceho muža. Vyslaná hliadka na tomto mieste našla v nákupnom koši 19-ročného muža, ktorý bol pod vplyvom alkoholu, v bezvedomí a hrozilo mu nebezpečenstvo podchladenia. Príslušníci MsP privolali na miesto rýchlu zdravotnú pomoc a vyzoomeli matku mladého muža. Po obhliadke okolia hliadka zistila aj druhého podnapitého mladého muža, ktorý ležal na zemi pod prístreškom pre nákupné koše. Pretože im hrozilo nebezpečenstvo z podchladenia, príslušníci MsP ich prebrali a po pohovore ich vykázali do miesta trvalého bydliska.
- Na Hviezďnej ulici použili hmaty proti osobe, ktorá sa dopustila priestupku proti verejnému poriadku, pretože kládla aktívny odpor voči príslušníkom MsP, ktorí ju chceli predviesť na útvár MsP, aby zistili jej totožnosť.
- Na Jurkovičovej ulici riešili sťažnosť ženy na agresívne správanie jej manžela. Z dôvodu podozrenia z trestného činu na miesto privolali hliad-

ka PZ, ktorá si prípad prevzala na doriešenie

- Na základe oznamu občana riešili fyzické napadnutie bez zranenia na ulici Kupecká. Aktérovi priestupku uložili blokovú pokutu 1000 Sk.
- Dňa 14.1. v popoludňajších hodinách hliadka mestskej polície spozorovala v blízkosti autobusovej stanice mladého muža a ženu, ktorí si išli aplikovať do tela pomocou injekčných striekačiek neznámu látku. Hneď ako spozorovali hliadku mestskej polície, snažili sa týchto vecí zbaviť. Pre podozrenie zo spáchania trestného činu boli na miesto privolaní príslušníci Policajného zboru, ktorí si danú vec prevzali na ďalšie riešenie.
- Na Chrenovskej ulici pri Obchodnom dome Max zadržali osobu, po ktorej bolo vyhlásenie pátranie PZ. Osobu odovzdali príslušníkom PZ.
- Na základe žiadosti majiteľa nehnuteľnosti - toho času neobývaného rodinného domu na Stračeji ulici, o vykonanie obhliadky vnútorných priestorov objektu z dôvodného podozrenia, že mu tam nelegálne vchádzajú a prespávajú neznáme osoby, si hliadka mestskej polície spolu s maji-

telom v skorých ranných hodinách objekt prezrela. Policajti na mieste zadržali dve osoby, ktoré sa tam dostali po prekonaní prekážky cez okno. Na miesto privolali hliadku PZ, ktorá si prevzala osoby, podozrivé zo spáchania trestného činu.

- Hliadka MsP zadržala dve osoby, ktoré v areáli tenisových kurtov UKF na Nábřeží mládeže robili príslušné zariadenie. Na miesto privolali hliadku PZ, ktorá si osoby pre podozrenie zo spáchania trestného činu prevzala.
- Za pomoci mestského kamerového systému zistili dve maloleté dievčatá, kresliace po fasáde DAB na Svätoplukovom námestí. Príslušníci MsP vykonali pohovor s matkami maloletých a o škode informovali správcu budovy z dôvodu uplatnenia si vzniknutej škody. Priestupok odložili, pretože išlo o maloleté osoby.

(mh)

Nitrianske archaizmy

Sihot' mala v stredoveku obranný charakter

V predchádzajúcom čísle sme uverejnili prvú časť rubriky Nitrianske archaizmy. Vysvetľujeme tu, že niektoré výrazy, či pojmy sú úzko späté iba s určitou lokalitou, miestom, prípadne regiónom, ktoré dnešnému modernému človekovi znejú akosi cudzo, ba dokonca až záhadne. Aj naše mesto má takéto výrazy, ktoré sa vzťahujú iba na naše mesto a okolie. Medzi najfrekvencovanejšie patria napríklad slová: drík, inzula, zungov, šinter, džindžák, palánok, stará Blašková a pod. Dnes sa s nimi môžeme stretnúť iba v dobových písomných správach, prípadne v rozhovore so starými rodičmi, ktorí svoj život prežili v meste alebo jeho blízkom okolí.

SIHOT' (po maďarsky „sziget“), INZULA (po latinsky „insula“) označuje ostrov ostrovček. Takýto ostrov sa vytvoril už v stredoveku - medzi hlavným korytom rieky Nitry a vedľajším korytom, ktoré bolo súčasťou fortifikačných opatrení hradného kopca. Toto vedľajšie koryto v čase ohrozenia hradu a mesta nepriateľom malo významný obranný charakter. Neskoršie pri opätovnom vtoku do rieky postavili štvorkolesový mlyn. Celý ostrov patril nitrianskej kapitule, ktorá ho sčasti využívala spolu

s františkánmi na zeleninovú a ovocnú záhradu. V r. 1831 dal biskup Jozef Wurum postaviť v západnej časti ostrova - parku budovu v klasicistickom štýle, ktorá slúžila na vaňové kúpele a tiež ako hostinec a kaviareň. Na vedľajšom ramene, ktoré už slúžilo iba ako mlynský náhon v r. 1885 vybudovali drevené kabíny kúpaliska Eduarda Arnolda. Ostrov býval každoročne zatopený v dôsledku plytkého a meandrujúceho koryta rieky. Mešťania, ktorí mali vinice na Zobore, ale aj početní výletníci chodievali

cez tento ostrov a lávku. V parkovom poraste sa tak vytvorilo niekoľko chodníkov, čo sa však nestretlo so súhlasom majiteľa ostrova - kapituly. Kapitulá tieto chodníky síce určitý čas toľerovala, ale v r. 1887 radšej dala na vlastné náklady vytýčiť novú cestu - priamu a teda najkratšiu. „Nitriansky skrásľovací spolok“ dal túto cestu v r. 1898 zdvihnúť do takej úrovne, aby bola schodná aj v prípade záplavy. Spomenutý spolok organizovaním rôznych spoločenských podujatí získal 8 tisíc

pokračovanie na 14. str.

Hudobnú jar otvára Capella Istropolitana

Jar je v našich myšliach spájaná s očakávaním krásy, lásky, rozkvitnutých kvetov. Je obdivím, keď sme akosi vnímavejší aj k duchovným myšlienkam, ktoré prináša hudba cez akustický materiál. Preto sa už tradične v priebehu jarných mesiacov koná v Nitre sviatok všetkých milovníkov hudby - Nitrianska hudobná jar. Pavol Strauss vo svojej knihe „Človek pre nikoho“ charakterizoval hudbu okrem iného aj takto: „Táto medzinárodná reč duší a vesmíru je tu, je možná. Prekrýva je nešťastie a smrť. A keďže sa do nás premieta z neznáma, je veľkou šancou života. Keby pri dakej katastrofe zničili hudbu, zničili by aj koreň života.“

Tak ako po minulé roky, aj počas tohtoročného cyklu koncertov sa nitrianskemu publiku predstavia známe osobnosti a umelci zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. Pozývame všetkých milovníkov vážnej hudby na vzácne stretnutie s hudobným umením už 27. marca o 18.00 hodine. Na otváracom koncerte XXXV. ročníka Nitrianskej hudobnej jari sa predstaví komorný orchester Capella Istropolitana z Bratislavy, ktorý patrí k prominentným európskym komorným orchestrom - najmä vďaka instrumentálnej virtuozite svojich členov, hudobnej kultúre a interpretačnej disciplíne, ako aj mimoriadne vysokej miere vernosti štýlu umeleckého výrazu orchestra.

Ludmila Bratová

dokončenie z 13. str.
korún, ktoré napokon v r. 1907 venoval na výstavbu železobetónovej lávky cez hlavné koryto rieky. Veľmi aktívny predseda spolku Jozef Morton túto lávku venoval zdarma. Táto nová cesta rozdelila ostrov na dve časti. V roku 1918 - presne 29. septembra v parku odhalili pamätník obetiam 1. svetovej vojny, ktorého autorom bol Alexander Finta. Vzhľadom k veľkej rozlohe ostrova a potrebu sústavného ošetrovania zelene v parku, ako aj silného tlaku magistrátu na biskupský úrad, tento ostrov mesto napokon v roku 1925 odkúpilo. Súčasne odkúpili aj budovu hostinca, ktorú mesto r. 1926 prenajalo Rudolfovi Ševčíkovi z Bratislavy. Tento muž sa však rozhodol od prenájmu odstúpiť

pre vysokú cenu. Prenájom napokon získal futbalový klub AC Nitra za ročné nájomné 8 000 korún. V altánku v blízkosti tohto hostinca sa od r. 1926 - vždy počas letnej sezóny konali koncerty vojenskej hudby 7. pešieho pluku Tatranského. Obyvatelia Nitry tieto koncerty v hojnej miere navštevovali. V novembri r. 1927 pribudol v parku ďalší objekt - pôvodne určený ako trafika, ktorú prevádzkoval Štefan Hajnala. V 40-tych rokoch sa po zániku hostinca preorientoval na občerstvenie. Po rekonštrukcii tento stánok slúži ďalej. Od 20-tych rokov 20. storočia pravý stranu cesty ostrova vyhradili športoviskám a pohltila tak aj Aujetského mlyn s príslušnými budovami.

Ing. Štefan Košován

Nové rozdelenie diecéz

Na základe rozhodnutia pápeža Benedikta XVI., ktoré vo štvrtok 14. februára oznámil jeho osobitný vyslanec kardinál Jozef Tomko, má Slovensko nové rozdelenie katolíckych diecéz. Takéto zásahy do usporiadania diecéz sa nerobili už takmer 250 rokov. Nové prerodzenie prináša pre veriacich podstatnú zmenu, pretože k doterajším šiestim pribudli dve nové diecézy. Stalo sa to rozdelením bratislavsko-trnavskej arcidiecézy na trnavskú a bratislavskú, ktorá sa stáva metropolitná. Svätý Otec podriadil trnavskú arcidiecézu bratislavskej. Pod Bratislavu bude ďalej patriť diecéza nitrianska, bansko-bystrická a úplne nová diecéza žilinská.

Pod nitrianske biskupstvo prešlo deväť južných dekanátov. O rovnaký počet dekaná-

tov však prišla Nitra na severe svojej diecézy, ktoré prešli pod nové žilinské biskupstvo. Podľa kardinála Tomka je nitrianska diecéza teraz ucelenejšia a samotná Nitra sa nachádza uprostred nej. Hlavný zmysel nového delenia spočíva v myšlienke, aby sa každý biskup nachádzal v centre svojich veriacich. Metropolitna je arcibiskup, ktorý stojí na čele cirkevnej provincie. Od roku 1977 bolo celé územie Slovenska jednou provinciou. Keď pápež Ján Pavol II. vymenoval Jána Sokola v roku 1989 za arcibiskupa, získalo Slovensko v jeho osobe aj svojho prvého metropolitu. V marci 1995 prišlo však k rozdeleniu Slovenska na dve cirkevné provincie - trnavskú a košickú. Metropolitom druhej sa stal arcibiskup Alojz Tkáč.

(rp)

KAM V NITRE

Synagóga

Ulica pri Synagóge, koncertná a výstavná sieň, tel.: 037/6525 320, 0907 790 298.

13. 3. (št) Vernisáž MILAN VALÁŠEK „30 rokov po“ malba a foto, vernisáž o 17.00. Potrvá do 29. 3. Usporiadateľ: Mesto Nitra a priaznivci autora
STÁLE VÝSTAVY: Osudy slovenských židov - celoslovenská expozícia holokaustu.

Grafiky Shraga Weila, nitrianskeho rodáka žijúceho v Izraeli.

Nitrianska galéria

Župné námestie, tel.: 037/6579 641, otvorené denne okrem pondelka od 10.00 do 17.00.

Reprezentatívne sály: Do 9. 3. Akvizície 2007. Výstava prezentuje akvizície získané zo zbierok v roku 2007, ktorých ťažisko je v kolektovaní diel autorov mladšej generácie a v mapovaní ženských autoriek rôznych generácií. Vzhľadom na to, že tento typ tvorby nebol v zbierkach galérie doteraz zastúpený, našim cieľom bolo doplnenie práve tohto chýbajúceho segmentu umeleckej tvorby. **Kurátor:** Mgr. B. Geržová.

Salón: Do 27. 3. Ján Zoričák: Vesmírne posolstvá. Tento výtvarník patrí k popredným predstaviteľom súčasného umeleckého skla v európskom i svetovom meradle. Výstava predstavuje prierez celoživotnou tvorbou autora od ranej tvorby z polovice šesťdesiatych rokov až po súčasnosť. Výstavná kolekcia obsahuje viac než 40 sklenených objektov autora a je najväčšou prehliadkou jeho tvorby za posledné roky. **Kurátor:** PhDr. K. Maliňák.

Galéria mladých: Do 30. 3. Ignác Kasan: Apokalypsa. Výstava malieb mladého slovenského výtvarníka inšpirovaných biblickou Apokalypsou. **Kurátor:** O. Mirza.

AKTIVITY GALÉRIE

ARTETERAPEUTICKÉ REFLEXIE VÝSTAV. Výtvarné reflexie výstav s arteterapeutickým dosahom v Ateliéri NG pod vedením Dany Kubalovej. Stretnutia sú určené pre každého, koho zaujíma výtvarné umenie a netradičné umelecké prístupy. A tiež pre každého, kto túži rozvíjať vlastnú tvorivosť i bez predchádzajúceho výtvarného vzdelania a zároveň sa chce dozvedieť čosi viac o sebe samom. Každý prvý utorok v novom mesiaci o 18.00 hod. Začíname utorok **4. marca 2008** o 18.00 hod. Vstupné za jedno stretnutie je 50 Sk (v cene je výtvarný materiál a občerstvenie). Bližšie informácie: A. Mišeková (pedagogng@flynet.sk, 037/6579641-3).

1.3. (so) a 2.3. (ne) PIXI - workshop animovaného filmu. Dvojdiňový workshop určený pre záujemcov, fanúšikov, amatérov, skúsenejších animátorov, ne-animátorov, re-animátorov, kresliarov, nekresliarov, skúsených

výtvarníkov, širšiu verejnosť, skrátka tých, čo si prídu opäť za TVORIŤ. www.mrak.sk. Lektori: Andrej Kolenčík, Michal Löwy. Cena workshopu: 350 Sk / 150 Sk (študenti). Ďalšie informácie na www.nitrianskagaléria.sk alebo vám ich poskytne: Antónia Mišeková (pedagogng@flynet.sk, 037/ 6579641-3)

Tvorivé aktivity. Máte záujem prísť do galérie so svojimi žiakmi na tvorivú dielňu? Ak áno, kontaktujte našu výtvarnú pedagógku: A. Mišeková (037/ 6579641-3) a dohodnite si najbližší voľný termín.

Ponitrianske múzeum

Štefánikova tr. 1, tel. 037/6510 000, 6514 245, Otvorené denne okrem pondelka od 9.-17.00 h, v so a ne od 10.-17.00.

4. 1. - 2. 3. Vývinová línia gotiky sakrálnej architektúry vo Francúzsku. Kresby a komentáre RNDr. R.Fíru.
6. 2. - 2. 3. Návrhy a obrazy v premenách - Petra Horvátha a Zuzana Barišová.

5. - 19. 3. Remeslá pre všetkých. Vernisáž 5. 3. o 16.00. Diplomová netradičná výstava študentov muzeológie FF UKF v Nitre aj pre nevidiacich

7. 3. - 6. 4. Trofeje poľovnej zveri. Vernisáž 7. 3. o 15.00. Chovateľská prehliadka trofejí raticovej zveri doplnená výtvarnými prácami žiakov ZUŠ J. Rosinského v Nitre.

12. - 30. 3. Metamorfozy vajca. Vernisáž 12.3. o 16.00. Kraslice a všelichy iné čo sa dá z vajca urobiť od autora MVDr. Jauscha z Novej Bane

Stále výstavy: Skvosty dávneho Slovenska, Nitriansko v zrkadle dejín, Život v lesných a vodných biotopoch, Sondy do hĺbin nitrianskeho dávnehoku.

Každý pondelok 14.30 h klub paličok. Čipky. Každú párnú nedeľu o 10.00 h stretnutie členov Slov. num. spol.

Krajské osvetové stredisko

Fatranská ulica, Nitra, 037/7335 988, otvorené v prac. dňoch okrem ut. 10.00 - 17.00.

Do 7. 3. Obzor pod Zoborom, výstava fotografií členov fotoklubu Obzor zo Žiliny.

Do 7. 3. Priestor, výtvarný projekt ZŠ Cabajská, Topolová, Tulipánova, Veľké Zálužie.

Diecézne múzeum

Hradné námestie 7, 950 50 Nitra, 037/7721 747, otvorené mimo sezóny pi, so a ne 10.00 - 16.00.

Múzeum ponúka faksimile rôznych dokumentov (úryvok spisu O obrátení Bavorov a Korutáncov, diplomatik, ako napr. potvrdenie Pribinovej donácie Ludovítom Nemcom, list pápeža Jána VIII. Svätoplukovi, odpoved toho istého pápeža Metodovi, ukážky z buly Industriae tuae a Quia te zelo fidei, ukážky z hlaholík).

Slovenské poľnohospodárske múzeum

Dlhá ul. 94, areál AX, 950 50 Nitra, 037/65 72 573, otvorené denne okrem po. od 9.00 do 17.00.

Expozície: Najstaršie dejiny poľnohospodárstva na Slovensku do konca stredoveku, vývoj sejby, zberu a mlát- by obilja, vývoj poľnohospodárskych strojov a hnacích ag- regátov, poľnohospodárske letectvo, história spracovania potravín.

Skazen: Málotriedna katolícka škola, pekáraň, mlieč- nica, mlyny, pálenica, lisovne oleja, čistička osív, vošti- nársky záboj, včelíny, vinohradnícky dom, salaše a sen- niky. Vstupné dospelí 20,- Sk, deti 10,- Sk.

Nitrianska úzkokolajná parná poľná železnica: Vozenie počas avizovaných podujatí návštevníkej sezóny. Posledný prehladkový vstup o 16,00 h, vstupné dospelí 40,- Sk, deti 15,- Sk.

Agrokomplex

AGROKOMPLEX - Výstavníctvo, Výstavná 4, Nitra 037/6522 989

11.- 16. 3. NÁBYTKO A BÝVANIE. 18. medzinárodný veľtrh nábytku a bytových trendov.

SVETLO DOMOVA. 9. medz. výstava interiérových a ex- teriérových svetidiel

BYTEX. 8. výstava bytových textílií a kobercov

FÓRUM DIZAJNU. 11. medz. výstava nábyt. Dizajnu

29. - 30. 3. VYSTAVA PSOV. 12. výstava psov NitraCanis
CAC - SR.

Divadlo Andreja Bagara Nitra

Svätoplukovo námestie 4, 950 53 Nitra, 037/7721 577

1. 3. (so) 18.30 Portia Coughlanová. Štúdio. Čierna ko- média s mysterióznou zápletkou. V titulnej úlohe Zuzana Kanócz. Réžia Michal Vajdička. Vstupné 230 Sk.

3. 3. (po) 18.30 Adam Sangala. Veľká sála Muzikálove spracovanie románu L. N. Jégého. Veľkolepý divadelný zážitok o putovaní jedného Slováka svetom. Vstupné 350 Sk, 250 Sk, 200 Sk.

4. 3. (ut) 18.30 Adam Sangala. Veľká sála.

5. 3. (st) o 18.30 Tvar vecí. Vstupné 100 Sk.

5. 3. (st) 10.00 Veveričky. Veľká sála. Pôvodná roz- právková hra pre deti s pesničkami. Príbeh veveričky Veronky v pestrofarebnom svete Oriáškových kúpeľov réžia Ján Uličiansky. Vstupné 100 a 70 Sk. Vypredané.

6. 3. (št) 10.00 Veveričky. Veľká sála. Vypredané.

7. 3. (pi) 18.30 2+2=5. Veľká sála. Vstupné 200 Sk.

8. 3. (so) 18.30 Matka. Vstupné 180 Sk.

8. 3. (so) 18.30 Statky zmätky. Veľká sála. Hľadanie prv- kov aktuálnosti v správaní sa súčasníka, zápasiaceho s problémami vršenia majetku, poznačené dominanci- ou materiálnej stránky pri uzatváraní partnerských vzta-

hov. Réžia Lubomír Vajdička. Vstupné 200 Sk.

10. 3. (po) 18.30 Heda Gablerová. Štúdio. Hra o mla- dej žene 21. storočia. O slabostiach a pochybnostiach doby, ktorú žijeme. Moderný obraz zložitých vzťahov sú- časnosti z pera nórskeho klasika svetovej literatúry. Réžia Svetozár Sprušanský. Vstupné 140 Sk.

10. 3. (po) 10.00 Statky zmätky. Vypredané.

11. 3. (ut) 10.00 Statky zmätky. Vypredané.

12. 3. (st) 18.30 Piargy. Veľká sála. Hra na motívy po- viedok Františka Švantnera, Margity Figuli a Dobroslava Chrobáka. Jednotlivé poviedky sa dajú zaradiť pod naj- rozličnejšie žánre - horor, rozprávku, podobenstvo, atď.. Mieša sa svet reálny s fantastikou, javy pozemské s nad- pozemskými a záhrobnými, veci všedné s magickými. Réžia Roman Polák. Vstupné 200 Sk.

13. 3. (št) 18.30 Piargy. Veľká sála.

15. 3. (so) 18.30 Piargy. Predplatné platí A, B.

17. 3. (po) 18.30 Jesus Christ Superstar. Mestské di- vadlo Brno.

18. 3. (ut) 18.30 Búrlivé výšiny. Derniéra. Predplatné platí A, B. Divadelné spracovanie slávneho románu - na- pinavý príbeh plný vášne, zrady a pomsty, ktorý odhalí tajomstvo lásky až za hrob a rozochvie nejedno ženské i mužské srdce. Réžia: Peter Gábor. Vstupné 200 Sk.

20.3. (št) 18.30 Agáta hľadá prácu. Štúdio. Lahkos- miešna komédia zo súčasnosti s pesničkami. Pikantná dámska jazda v zložení K. Turjanová, Dolná, Pavláková, Kuffelová, Večerová, Ryniková, Greppelová, Trenklero- vá, Moravcová a ďalší. Réžia: Svetozár Sprušanský. VYPREDANÉ.

26.3. (st) 18.30 Portia Coughlanová. Predplatné platí A.

27.3. (št) 18.30 Matka. Štúdio. Netradičný pohľad na in- tímny svet jemného rodinného pradiava. podoby lásky ma- terinskej, partnerskej, súrodeneckej. Vydajte sa s hrdina- mi príbehu na cestu do srdca a duší spútaných materin- skými citmi. Réžia: Marián AMSSLER. Vstupné 180 Sk.

29.3. (so) 18.30 Testosterón. Štúdio. Vypredané. Komédia o tom, čo si muži myslia o ženách. Vylučne pánska spoločnosť na nezvyčajnej svadobnej hostine., kde náhle zmizla nevesta. Réžia Peter Mankovecký. Organizované predstavenie.

Staré divadlo Nitra

2. 3. (ne) 15.00 Osmijanko. Veľká sála

4. 3. (ut) 9.00 a 11.00 O psičkovi a mačičke. Divadlo na zájazde v Piešťanoch.

5. 3. (st) 9.30 Kmotra Smrť a záračný lekár. Veľká sála

6. 3. (št) 9.30 O psičkovi a mačičke. Veľká sála

7. 3. (pi) 9.30 Kmotra Smrť a záračný lekár. Veľká sála

9. 3. (ne) 15.00 Kmotra Smrť a záračný lekár. V. sála.

11. - 13. 3. 9.30 Havran z kameňa. Štúdio Tatra

14. 3. (pi) 10.00 Zabudnutý čert. Veľká sála

- 16. 3.** (ne) 15.00 **Zabudnutý čert.** Veľká sála
19. 3. (st) 9.00 a 11.00 **Čin-čin.** Zájazd do N. Zámkov.
19. 3. (st) 19.00 **Mademoiselle Malinová.** Autorské predstavenie Anny Polívkovej. Štúdio Tatra.
26. 3. (st) 9.30 **Kolko jahôd rastie na mori?** Štúdio Tatra
27. 3. (št) 9.30 **Kolko jahôd rastie na mori?** Štúdio Tatra
28. 3. (pi) 9.00 **Zabudnutý čert.** Predstavenie v Jókaiho divadle v Komárne
30. 3. (ne) 15.00 **Čin - čin.** Veľká sála

Synagóga - podujatia

koncertná a výstavná sieň mesta Nitra

4. 3. /ut/ o 18.00 **Veľkonočný príbeh - História, mýtus alebo podvrh?** Hostia: kňaz Lubo Hlad, kazateľ Tibor Máhrík. Prednáška a diskusia o náročných otázkach: Vstal vôbec Kristus z mŕtvych? Majú veľkonočné udalosti význam pre súčasného človeka? Interpretujú ich rôzne cirkvi rozdielne? Sú niečím výnimočné v porovnaní s inými náboženstvami? Diskusia je otvorená pre vaše otázky. Usporiadateľ: Klub Quo Vadis, vstup voľný.
Prehliadky: Utorok: individuálne vstupy: 13.00 - 18.00, **streda, štvrtok:** individuálne vstupy: 9.00 - 12.00, 13.00 - 18.00, **so., ne.:** individuálne vstupy: 13.00 - 18.00. Počas prehliadkových dní sú vstupy pre organizované skupiny prostredníctvom NISYSu: v čase od 11.00 do 14.00. NISYS, Štefanikova 1, 949 01 Nitra, infotel: 037/16 186

Nitrianska hudobná jar - 35. ročník

27. 3. št 18.00. **Otvárací koncert: CAPPELA ISTROPOLITANA.** Komorný orchester mesta Bratislavy. Umeleckí vedúci a sólista Róbert Mareček / husle. Usporiadateľ: Mesto Nitra, vstupné: 70,- Sk , predpredaj: NISYS. Synagóga
30. 3. ne o 18.00. **Koncert z diel nitrianskych hudobných skladateľov.** Peter Koppal – tenor / Emil Malatínec – bas / Mária Hoppanová – alt / Hana Staneková – soprán / Štefan Nagy - klavír. Usporiadateľ: Mesto Nitra, vstupné: 40,- Sk , predpredaj: NISYS

Literárna kaviareň PARNAS

17. 3. (po) 19.00 **Stretnutie s Jánom Hrmom.** Štúdio Tatra - Staré divadlo Nitra.

Literárny klub J. Jesenského

12. 3. o 10.00 **Beseda so spisovateľom Andrejom Chudobom.** Priestory Krajskej knižnice K. Kmetku Nitra.
17. 3. o 16.00 **Stretnutie s herečkou a spisovateľkou Katarínou Brychtovou** a prezentácia jej knihy Pošta pre vás. Kaviareň DAB.

Cinemas Nitra

Štyri sály kina CINEMA NITRA, obchodno-zábavné

centrum MAX Nitre, Chrenovská ulica 1661/30, Nitra,
Program na www.cine-max.sk, tel.: 037/2861125.
Sála A (so, ne) 11.20, 13.45, , (št - str/vrátane vikendu) 16.00, 18.15, 20.30. **Sála B** (so, ne) 11.50, 14.00, (št - str/vrátane vikendu) 16.30, 18.40. **Sála C** (so, ne) 11.30, 13.30, , (št - str/vrátane vikendu) 15.30, 17.30, 19.30. **Sála D** 11.00, 13.20, , (št - str/vrátane vikendu) 17.00, 19.50.

Filmový klub

Aula UKF, Tr. A Hlinku 1

3. 3. o 18.00 **NOC PRED MATURITOU.** Súčasný taliansky film. Generačná komédia o mladých hrdinoch, ktorí sa ľúbia, trpia i zabávajú sa. Prostredie školy a vzťahov s profesormi. Prvopohľadová láska chlapca, ktorý ešte nevie, čo to je; vzťahy medzi rodičmi a deťmi; priateľstvo v partii, ktorá sa bojí dospelosti a ktorá patrí k poslednej výnimočnej generácii bez mobilov. Réžia: Fausto Brizzi. Taliansko, 2006, 100 min., 40,-Sk.
3. 3. o 20.00 **RED ROAD.** Príbeh mladej ženy, ktorá sa vyrovnáva s mužom zo svojej minulosti a teraz ho nečakane zbadala na monitore kamerového systému. Realistický až naturalistický štýl rozprávania v duchu hnutia Dogma je podporený použitím digitálnej kamery a využitím reálnu škótskej metropoly. VB - Dánsko, 2006, 114 min., 50,-Sk.
4. 3. o 19.00 **GYMPL.** Skôr ako škola je pre týchto teenagerov základom života graffiti a hip hop. Nová komédia **Tomáša Vorla** o študentoch, učiteľoch, rodičoch a graffiti. Množstvo učiteľov sa snaží podľa svojich predstáv formovať študentov na jednom zastaralom gymnáziu. A bezradní sú zjavne i rodičia. ČR, 2007, 105 min., 60,-Sk.
10. 3. o 18.00 **HODINY LIETANIA.** Pollo a Curry majú 18, sú nerozluční priatelia a obaja vyleteli z maturit. Curryho si rodičia adoptovali v Indii. U adoptívnych rodičov si vydobyje cestu do Indie v sprievode svojho kamaráta... India však takticky nie je očakávaným rajom. Réžia: **Francesca Archibugi.** Cyklus: *CSE*, Taliansko - Franc. - India, 2007, 106 min., 40,-Sk.
10. 3. o 20.00 **DIABLOVA DIELŇA.** Strach o život svoj i svojich blízkych, ale aj výtčiky svedomia zažívajú väzni, ktorí sa nechtiac stanú súčasťou Hitlerovho projektu. Relatívny pokoj v koncentráku sa dá čakať len, ak sa dodajú dokonalé podvrhy spojeneckých bankoviek. Pôsobivý skutočný príbeh o najväčšej falšovateľskej akcii všetkých čias. Nem. - rak., 2007, 98 min., 50,-Sk
11. 3. o 19.00 **ACROSS THE UNIVERSE.** Búrlivé 60. roky, mladá láska i krutosť vojny vo Vietname za zvukov slávnych songov Beatles. Lahôdka určená nielen pre fanúšikov. Muzikál plný halucinoidných scén a roztancovanej atmosféry kvetinovej éry. Známe piesne dotvárajú príbeh mladíka, ktorý sa stretáva s hnutím hippies a prežíva svoju osudovú lásku. USA, 2007, 131 min., 60,-Sk.

17. 3. o 18.00 NÁVOD NA LÁSKU. Štyri podoby lásky v hviezdne obsadenej komédii Giovannioho Veronesiho. Láska ako sexuálna posadnutosť, láska ako túžba po materstve, láska rovnakých pohlaví a manželských vzťah narušený záchvatom lásky. Monica Bellucci, Elsa Pataky, či Barbora Bobulová dokázali spolu s režisérom vytvoriť vzácnu rovnováhu medzi komikou a vyjadrením skutočného života. Taliansko, 2007, 120 min., 40,-Sk.

17. 3. o 20.15 FAUNOV LABYRINT. Nevinnosť má silu, akú si zlo nedokáže predstaviť. Čerstvo vydatá Carmen sa s dcérou Oféliou nastahuje k novému manželovi, chladnému autoritárskemu Vidalovi, kapitánovi vo Francovej armáde. Dievča, ktoré nový život ťažko znáša, nachádza únik v tajomnom labyrinte objavenom za rozľahlým statkom. Režisér **Guillermo del Toro** nás pozýva na tajomný výlet histórie plnej monštier i vil. Mex., špan., USA, 2006, 112 min., 60,-Sk

18. 3. o 19.00 MEDVIĎEK. Milá civilná tragikomédia Jana Hřebejka, v ktorej sa traja kamaráti vyrovnávajú so životnými i manželskými krízami. Horká komédia o svede, v ktorom je ženský princíp silnejší ako mužský, mäkké je silnejšie ako tvrdé a voda je silnejšia ako kameň. Jiří Macháček, Roman Luknár, Ivan Trojan, Tatiana Vilhelmová, a Aňa Geislerová sú priatelia - skrývajú však pred sebou rôzne tajomstvá.

26. 3. o 18.30 SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ. Vrcholné dielo českého animátora Jiřího Trnku je prekrásnym širokouhlým bábkovým spracovaním Shakespearovej klasičky o čare i nástrahách lásky. Májová noc v lese blízko Atén. Podoby animovaného filmu, ČR, 1959, 75 min., 50,-Sk.

26. 3. o 20.00 SWENEY TODD: ČERTOVSKÝ HOLIČ Z FLEET STREET. Johnny Depp a režisér Tim Burton sa opäť spojili. Tentoraz pri adaptácii krimi muzikálu o vrahovi, ktorý bol neprávom odsúdený a uväznený. Jeho návrat do Londýna bude pomstyctívny - hlavne za osud, ktorý stretol jeho ženu a dcéru. Sweeney holiť pánov, o ktorých už nikdy nikto nepočul. VB-USA, 2007, 117 min., 60,-Sk.

31. 3. o 18.00 SVADOBNÝ REŽISÉR. Režisér Franco prežíva životnú krízu, keď sa jeho dcéra vydá za bigotného katolíka a i v práci má problémy. V zúfalstve sa rozhodne ujsť na Sicíliu. Stretáva tu muža, ktorý si zarába nakrúcaním svadobných videí. Ale aj smutnú princeznú, ktorá sa má vydať za nemilovaného muža... Réžia: Marco Bellocchio. Taliansko - Franc., 2006, 100 min., 40,-Sk.

31. 3. o 20.00 Kto JE TU RIADITEĽ. Komédia v réžii Larsa von Triera. Po jeho filmoch Dogville, Promelit vlny, či Tanečnica v tme to znie skoro neveriteľne. Riaditeľ firmy pred svojimi zamestnancami predstiera, že je jedným z nich. Môže tak anonymne aplikovať nepopulárne opatrenia... a hlavne ľahko zistiť, čo si o ňom vlastne myslia. Dánsko, Švéd.-Fr.-Nór.-Tal.-Island-Fin.-SRN, 2006, 99 min., 60,-Sk.

Krajské osvetové stredisko v Nitre

Fatranská 3, 949 01 Nitra 037/6531 545, 7335 988,
otvorené v prac. dňoch okrem utorka 10.00 - 17.00

PODUJATIA

Do **7. 3. Obzor pod Zoborom** - fotografie členov fotoklubu Obzor zo Žiliny

Do **7. 3. Priestor**, výtvarný projekt ZŠ Cabajská, Topoľová, Tulpánova, Veľké Zálužie

13. 3. - 4. 4. PLAGÁT ROKA - najlepšie návrhy plagátov študentov stredných škôl s protidrogovou tematikou, vernisáž 13.3. o 13.00, vyhlásenie víťazných prác

17. 3. - 4. 4. Vesmír očami detí - výtvarné práce detí MŠ, žiakov ZŠ a ZUŠ

13. 3 - 11. 4. VÝŠIVKY - výšivky členov krúžku z Nagyigmandu, otvorená v prac. dňi 9.00 -15.00, miesto konania: Podzoborské kultúrne a informačné stredisko v Nitre

31. 3. - 18. 4. TO SME MY - fotografie Róberta Homolu o živote detí z Detského domova v Koliňanoch spojená s tichou aukciou ich výtvarných prác - vernisáž 31.3. o 16.30

PODUJATIA

2. a 30. 3. o 9.00 IV. krajská šachová liga

3. 3. o 9.00 ŠTÚROV ZVOLEN - krajská súťaž v rétorike

5. 3. o 9.00 TOMPA MIHÁLY - okresné kolo súťaže v prednese poézie a prózy

5. 3. o 9.00 TVORBA PROPAGAČNÝCH MATERIÁLOV, odborný seminár pre kultúrnych pracovníkov z obcí

6. 3. o 13.00 DRÔTOVANIE, tvorivá dielňa tradičného ľudového remesla pre dospelých

19. 3. o 16.30 JARNÁ OČISTA ORGANIZMU - PEČEŇ, lektorka: Bc. Michaela Huljaková

28. 3. o 17.00 ŠAFFOVA OSTROHA, krajská prehliadka sólistov - tanečníkov v ľudovom tanci

Tvorivé dielne pre deti a mládež: **Kuriatko a zajačik** (3.3. a 5.3. o 14.00), **Maľovanie vajčiek** (10.3. a 12.3. o 14.00)

KLUBY

JOGA (každý pondelok o 16.30) utorok o 8.20, 16.00, 17.30

RELAXAČNÉ CVIČENIA, každý utorok o 10.30

ŠACHOVÝ KLUB, každý utorok o 17.00

FOTOKLUB, 6.3. a 20. 3. o 17. 00

KLUB DIABETIKOV, 11. 3. o 17. 00

KLUB GRAFOLÓGIE, 12.3. a 26. 3. o 17.00

Krajské osvetové stredisko v Nitre pripravuje

CINEAMA - Krajská súťaž pre neprofesionálnych filmárov, uzávierka: 14. 3. 2008

DETSKÝ JAVISKOVÝ SEN, krajská súťažná prehliadka detskej dramatickej tvorivosti a divadla dospelých hrajúcich pre deti, uzávierka: 3.3.2008.

Dom Matice slovenskej

Dolnočermánska ul. č. 737, č. tel., fax.: 037/656 62 28

Pravidelné podujatia :

Po 9.30 - 11.00 h úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS

Ut každý párný 15.00-17.00 h stretnutia klubu filatelistov pri DMS

Ut druhý v mesiaci 16.30 h zasadnutie výboru MO MS v Nitre

Št 16.30 h šachový klub

Št 13.30 - 15.00 h úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS

Št 17.00 h stretnutie OZ ARCHA

Ne 15.00 h stretnutie OZ Archa

Nitrianska hviezdareň

6. 3. o 17.00 Zasadnutie astronomickej rady

6. 3. o 18.00 Astronómická poradňa

13. 3. od 18.00 Več. pozorovanie oblohy pre verejnosť
13. 3. - 4. 4. Výstava detských výtvarných prác **Vesmír očami detí** od 10.00 do 17.00 v prac. dňoch okrem ut
Každú stredu a štvrtok o 9.00, 10.30, 13.00 h Exkurzie do astronomickej pozorovateľne pre skupiny zo škôl.
Návštevy treba vopred dohodnúť na tel. : 037/6537 449.

Vzdelávanie

7. 3. Deň otvorených dverí Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU. Pavilón „S“ FEM, Trieda a. Hlinku č.2.

17. 3. Inovácia v pracovnom čase a v technickej výchove na ZŠ. Metodologický seminár. Katedra techniky a informačných technológií PF UKF Nitra.

20. - 21. 3. Nové trendy vo vyučovaní prírodovedných predmetov a informatiky. Konferencia. Učebné priestory UKF, Dražovská 4, Nitra

CVČ Domino

tel: 037/652 63 73, fax:037/652 43 25

5. 3. Zoborská pyramída - módna prehliadka

9. 3. o 15.00 Módna prehliadka v CVČ Domino

12. 3. o 9.00 Súťaž v umeleckom prednese v anglickom jazyku. Súťaž v umeleckom prednese žiakov ZŠ

13. 3. o 9.00 Prednes v umeleckom prednese v nemeckom jazyku.

13. 3. Veľkonočný turnaj pre deti v šachu, na sídlisku Chrenová - Topolová 1

14. 3. Biologická olympiáda

16. 3. od 15.00 Sviatky jari - vynášanie Moreny

17. 3. Súťaž Mám vajíčko maľované, podujatie pre deti ZŠ

Jarné zvyky v CVČ

16. 3. o 15.00 JARNÉ ZVYKY, veľká sála CVČ Domino v

Nitre, organizátor: Mesto Nitra a CVČ Domino.

15.00 Vrba, vrba , daj mi vlasy na tri pásy... Folklórne súbory Borinôčka, Borinka, Furmani, Dolina, Dolinka
16.00 Vyniesli sme Morenu zo vsi... Sprivied od CVČ Domino k mostu pri SPU

ZUŠ J. Rosinského Nitra

11.3. o 8.30 a 10.00 v Koncertnej sále na Ulici J.Vuruma **Veľkonočné výchovné koncerty** pre Gymnázium na Golianovej ulici

12.3. o 8.30 a 10.00 v Koncertnej sále na Damborského ul. **Veľkonočné výchovné koncerty** pre Gymnázium na Golianovej ulici

13. 3. o 17.30 v Koncertnej sále na Damborského ul.:

Koncert žiakov 6. ročníka klavírneho oddelenia

18. 3. o 8.30 a 10.00 v Synagóge „**Veľká noc v Synagóge**“. Projekt, na ktorom sa podieľajú všetky odbohy ZUŠ - Veľkonočné zvyky sprostredkované slovom, hudbou a tancom. Vstup organizovaný pre MŠ, ZŠ, SŠ.

Koncerty

9. 3. o 18.00 Lucie Bílá s orchestrom Petra Maláška. Mestská viacúčelová hala na Klokočine, vstupné 450 Sk, predpredaj NISYS, Štefánikova trieda č.1.

Botanická záhrada

BOTANICKÁ ZÁHRADA SPU, areál SPU, tel: 65 11 751, kl. 743.Skleniky, otv. celoročne okrem po a pia 9.00 - 16.00. Park, otv. denne 9.00-16.00, okrem zimných mesiacov. Skupinové návštevy vopred telefonicky dohodnúť.

Kluby dôchodcov

KD Chrenová - so sídlom Ul. Okánika č. 6, Nitra

KD Dolné Krškany - so sídlom KD Krškany

KD Staré mesto - Domino, Nitra

KD Cermán - so sídlom Baničova č. 12

KD Klokočina - so sídlom Baničova č. 12

Centrum pre seniorov

CPS, Baničova č. 12, tel. 037/6925 510 - 11, otvorené po - pi: 9.00 - 17.00, so : 9.00 - 15.00

Zariadenie pre seniorov mesta Nitry, slúži na aktívne trávenie voľného času. Pre cieľovú skupinu občanov ponúka: stravovanie - obedy, knižnicu a čítaťň, telocvičňu, počítače, internet, šachy, ručné práce, biliard, stolný tenis, denný stacionár, klubovú činnosť, spoločenské akcie, saunu, masáže, rehabilitácie, manikúru, pedikúru.

po: 9.00 - 12.00 skupinové cvičenie - vedie p. Griesbachová

ut: 13. 00 - 16.00 KD vedie p. Lietavová

9.30 - 12. 00 ručné práce - vedie Ing. Vašutová

st: 9.00 - 12.00 skupinové cvičenie - vedie p. Griesbachová

šť: 13.00 - 16.00 KD vedie p. Lietavová
pi: 12.30 - 16.30 kurz PC - vedie Ing. Mošat
so: 13.00 - 14.00 kurz PC - vedie Ing. Mošat
po - pi: 6.30 - 17.00 služby Denného stacionára
po - pi: 11.30 - 12.30 možnosť stravovania v jedálni

Denný stacionár pre seniorov

Baničova č. 12, 949 11 Nitra. Prevádzková doba: Po - Pia: 6,30 - 17,00, 037/6925 518, 6925513

Denný stacionár pre seniorov na Baničovej ul. č. 12 v Nitre poskytuje opatrovateľskú službu s denným pobytom, poskytovanú seniorom žijúcim v rodinách s ekonomicky aktívnymi príslušníkmi rodiny. Títo im nemôžu poskytnúť potrebnú celodennú starostlivosť, ale nechcú ich umiestniť v Domove dôchodcov, resp. čakajú v poradovníku na umiestnenie do Domova sociálnych služieb. Opatrovateľská služba je tiež je určená seniorom žijúcim osamotene, s cieľom poskytnúť im kontakt s ľuďmi a vyplniť voľný čas.

Sociálny taxík

Poskytovanie prepravnej služby sociálnym taxikom na území mesta. Táto služba je určená seniorom a ťažko zdravotne postihnutým občanom s obmedzenou hybnosťou a imobilným občanom, ktorým preprava spôsobuje problémy. Vďaka sociálnemu taxíku sa táto skupina občanov môže bezpečne, včas a finančne prístupne dopraviť do nemocnice alebo k príbuzným. Na zdravotné vyšetrenia, ošetrovia a rehabilitačné úkony musia byť jazdy objednané dopredu na telef. čísle 650 21 45.

Linka sociálnej pomoci

Na bezplatnom telefónnom čísle 0800 134 513 v po, str, a pi, vždy od 9. do 11.00 h - sociálne poradenstvo pre občanov v sociálnej núdzi - usmernenie pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci. Informácie poskytujú zamestnanci odboru sociálnych vecí a zdravotníctva Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Detská linka pomoci

Máš problém, ubližuje ti niekto, potrebuješ sa niekomu zdôveriť, ale nemáš komu? Nikto sa nedozvie, že si na linku volal(a), ani čo si povedal(a), pokiaľ nebudeš chcieť inak. Za hovor na linku 0800 100 444 neplatíš. Volaj počas prac. dní od 14. do 20.00 h

Klub náhradných rodín NÁVRAT

Stretnutia v každý druhý piatok v mesiaci o 17.00 h v priestoroch Diecéznej katolíckej charity na Samovej 6.

Centrum tiesňového volania

Štefánikova 60, tel: 037 6502145

Oskytujú náramky pre starých osamelých ľudí. Senior linka, sociálny taxík, centrum tiesňového volania.

Materské centrum Klokanček

v Komunitnom centre na Nedbalovej 17 - Klokočina

otvorené: po - št: 8.00 - 13.00 a 14.00 - 19.00

pi: 8.00 - 13.00

po: 9.00 - 9.45, 10.00 - 10.45, Cvičenie pre detičky

17.00 - 18.00 Kalanetika - spoločenská sála

ut: 10.00 -10.45 Spievame pri gitare s deťmi

15.00 - 18.00 Učíme sa hrať na gitare pre školákov

17.30 - 19.30 Tai-chi spoločenská sála

štv: 17.00 -19.00 Stolný tenis pre žiakov

pia: 9.00 -10.00 Brušné tance

10.00 - 11.00 Výtvarné kúžlenie s deťmi

10.00 -11.00 Výtvarné tvorivé dielne pre mamičky

Pohotovostné služby lekární

Lekárska pohotovostná služba sa poskytuje v Nitre nepretržite - t.z. aj v nočných hodinách

1. 3. (so) Dr. Max, Hviezdoslavova ul., OD Kaufland, tel.: 6504 001

2. 3. (ne) DAMI, Špitálska ul. 13, Nitra, tel.: 6514 472

3. 3. (po) D + D, Štefánikova tr. 53, Nitra, tel.: 7410 254

4. 3. (ut) EDITA, Štefánikova tr. 84, 6522 881

5. 3. (st) Lekáreň na Farskej ul. 10, Nitra, tel: 6522 344

6. 3. (št) U Valentína, Dlhá 2, Nitra, tel: 7417 002

7. 3. (pi) D + D, Štefánikova tr. 53, tel.: 7410 254

8. 3. (so) Lekáreň Klokočina, Hviezdosl. 1, 6316 995

9. 3. (ne) Lekáreň Chrenová, Fatranská 13, 6534 736

10. 3. (po) Hypericum, Rázusova 18, tel.: 6422 191

11. 3. (ut) Lekáreň na Štúrovej 38, tel: 6525 670

12. 3. (st) Nádej, Štefánikova tr. 52, tel.: 65 26 676

13. 3. (pi) Edita, Štefánikova tr. 84, tel.: 65 22 881

14. 3. (pi) Pharmacum HM Tesco, Štefánikova tr. 84, 6514 010

15. 3. (so) U Sv. Márie, Farská 39, tel.: 6323 235

16. 3. (ne) Tília, Výstavná 6, tel.: 6533 040

17. 3. (po) Pod Borínou, Hviezdosl. 1, tel. 7730 408

18. 3. (ut) Lekáreň na Štúrovej 38, tel.: 6525 670

19. 3. (st) Lekáreň pri hviezdárni, Fatran. 5, tel.: 6537 519

20. 3. (št) Radiinka, Radlinského 7, tel.: 6313 168

21. 3. (pi) Lekáreň na Sládkovičovej 11, tel.: 7412 301

22. 3. (so) Lekáreň sv. Rafaela, Štefánikova 34, tel.: 6525 317

23. 3. (ne) Tília, Výstavná 6, tel.: 6533 040

24. 3. (po) Galipea, 1Mostrná 26, tel.: 7731 386

25. 3. (ut) U Sv. Márie, Farská 39, tel.: 6323 235

26. 3. (st) Zdenka, Hornočermánska 4, tel.: 7753 288

27. 3. (št) U Sv. Márie, Farská 39, tel.: 6323 235

28. 3. (pi) Dami, Špitálska ul. 13, Nitra, tel.: 6514 472

29. 3. (so) Alexia, Jánskeho 7, tel.: 6518 773

30. 3. (ne) Compharm, Ul. L. Okánika 9, tel.: 7335 588

31. 3. (po) D + D, Štefánikova tr. 53, Nitra, tel.: 7410 254

Mestská poradňa zdravia

Štátny ústav zdravia, Štefánikova trieda, Nitra
Tel.: 037/ 6524 501 - 3, kl. 233 denne od 8.00 - 15.00 h
Poradňa dojčenia - každy stredu 14.00 - 15.30 h
Poradňa zdravého životného štýlu - každy stredu 9.00 - 12.00 h (priestory Klientkeho centra MsÚ Nitra) - poskytujú študenti Katedry ošetrovateľstva UKF (zadarmo meranie krvného tlaku a hladiny tuku v krvi). V rámci ŠZU Nitra je v prevádzke Poradňa zdravia zameraná na poradenstvo k zdravému životnému štýlu, na rizikové faktory civilizizačných ochorení (srdcovocievne, nádorové ochorenia, metabolické ochorenia). **Náv. hodiny denne od 7.30 - 8.30 h a od 14.00 - 15.30 h.**

Poradňa dojčenia

Pozývame vás do Poradne dojčenia v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva na Štefánikovej ul. 58 (vilka A) v Nitre, každy stredu od 14,00 - 15,30, kde vám poskytneme rady v príprave na dojčenie vášho dieťaťa. Priamy telefonický kontakt 037/ 6560425 (volať v čase od 14.00 - 15.30 každy stredu) alebo 0907/670208 - kedykoľvek. Kontaktujte: MUDr. Borgulová, doc. PhDr.Boledovičová, PhD., tel č. 0907 670 208.

Centrum Budúcnosť

Centrum poradensko-intervenčných služieb BUDÚCNOSŤ, Wilsonovo nábrežie č. 82, Nitra pozýva všetkých záujemcov, ktorých sa dotýka závislosť od alkoholu alebo iných návykových látok a chceli by najst ľudí s rovnakým problémom a riešiť ho v svojpomocnej skupine. Svojpomocné aktivity A-klubu Maják, Wilsonovo nábr. **6. 3.** (št) 16.00 A-klub, PN Veľké Zálužie - **Terapeuti PN Veľké Zálužie**
6. 3. (št) 16.00 Disk. fórum s verejnosťou, téma: **Závislosť v rodine.** Vedie L. Pavelová
13. 3. (št) 16.00 **A-klub**, vedie L. Pavelová
20. 3. (št) 16.00 **Stretnutie rodinných príslušníkov** (STROP). Vedie Hudecová
28.3. (št) 16.00 **A-klub**, vedie Balážiová
tel.: 0908 022 452, volať každy prac.deň od 9. - 12.00.

Komunitné centrum

Centrum Slniečko. Pomoc týraným zneužívaným deťom a obetiam rodovo podmieneného násillia - matiek s deťmi a žien. Poskytuje sociálne služby, poradenstvo a prevenciu obetiam domáceho násillia. Vybudovalo Detskú linku záchranu.
Občania v akcii - Nitra. Presadzovanie a obhajoba oprávnených požiadaviek obyvateľov veľkých panelových sídlisk na území Nitry.
Materské centrum Klokanček. Napomáha rozvoju osobnosti žien - matiek na materskej dovolenke. Program a činnosť nájdete na osobitnom mieste.

SOPP - Empatia. Spoločnosť priateľov detských duší sa zameriava na deti a mládež. Ekologické čítanie, hodnoty emociáje a morálnej inteligencie, zodpovednosti za kvalitu života v spoločenstve ľudí bez ohlasu na vek, národnosť, vierovyznanie, zdravotný či iné hendikep.

Združenie Internet Nitra, ZIN. Zabezpečenie prístupu k sieti Internet pre občianske združenia, neziskové organizácie a pre širokú verejnosť. Organizovanie LAN party pre mládež a verejnosť

NET, n.o. Aktivácia znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, zvyšovanie kvalifikácie u nezamestnaných - schopnosť pracovať s PC, rozšíriť si rozsah a schopnosť nájsť si prácu prostredníctvom internetu

STORM pri UKF. Zameriava sa na riešenie drogovej problematiky v oblasti prevencie drogových závislostí, prvý kontakt s drogovými závislými na ulici (streetwork), poskytovanie poradenstva.

Občianska poradňa v Nitre, n.o. Bezplatné služby univerzálnej poradenskej inštitúcie - občianske a sociálne poradenstvo (sociálne dávky, sociálna pomoc, poisťny systém,, bývanie, pracovno-právne vzťahy).

Mediačná poradňa

V Klientskom centre Mestského úradu v Nitre je zriadená Mediačná poradňa. Služi na bezplatné prekonzultovanie riešenia problémov mimosúdnu cestou. Mediáciu možno riešiť napr. spory rodinné, susedské, majetkové, pracovné, obchodno-závazkové, ... Poradňu zriadilo Mesto Nitra v spolupráci so Spoločnosťou priateľov detských duší občianske združenie Empatia. Profesionálni mediátori sú občanom k dispozícii pravidelne každy pondelok od 13. do 15. hod. Viac informácií na , tel. kontakt 0903 841 207.

Kancelária verejného ochrancu práv

Klientske centrum služieb, Mestský úrad v Nitre, Štefánikova tr. 60, Nitra

Termíny v roku 2008: 5. februára, 4.marca, 1. apríla, 6.mája, 3. júna, 1. júla, 5. augusta, 2.septembra, 7. októbra, 4. novembra, 2. decembra 2008. V prípade veľkého záujmu obyvateľov Nitry prídu aj okrem pravidelných termínov. V prípade potreby mi kedykoľvek volajte na t.č. 0903 707 478. JUDr. Henrieta ANTALOVÁ, vedúca kancelárie verejného ochrancu práv. Nevádzová 5, 820 04 Bratislava 24, tel: 02/4363 4906 e-mail: antalova@vop.gov.skweb: www.vop.gov.sk

Poradňa Pomoc obetiam násillia

Stali ste sa obeťou násillia? Potrebujeťte pomocnú ruku? Bezplatnú psychologickú a právnu pomoc vám poskytne Občianske združenie **Pomoc obetiam násillia** v poradni na F. Mojtu 18 v Nitre. Konzultačné hodiny aj bez ohlásenia: každy utorok a štvrtok od 14.00 do 18.00 h. www.pomocobetiam.sk, tel.: 7721209, 0904415740.

Kam s veľkým odpadom?

Väčšie množstvá komunálneho odpadu alebo stavebnej sute (maximálne 400 kg na osobu a rok), môžete uložiť na **ZBEROVÝ DVOR nachádzajúci sa na Cabajskej ceste** (areál skládky KATRUŠA), po - pi: 9.00 - 17.00, so: 8.00 - 15.00 alebo na **ZBEROVÝ DVOR - Nábřeží mládeže 87** (areál Nitrianske komunálne služby, s.r.o.), po - pi: 7.00 - 17.00, so: 8.00 - 15.00. Ďalšie informácie - MsÚ: tel.: 6502295

Pracovisko Eures

Úrad práce, sociál. vecí a rodiny v Nitre. Pracovisko siete EURES nájdete na Nábřeží mládeže 1 (čísl. dv. 210).

KNIŽNICE V NITRE

Krajská knižnica Karola Kmetka

Fraňa Mojtu 18, tel. 741 91 62: po.: 8,00 - 18,00 h., ut.: 9,00 - 18,00 h., st. - pia.: 8,00 - 8,00 h.

Klokočina - Jurkovičova ul., tel. 651 98 61: po. - pia.: 8,30 - 18,00 h. Bibliograficko-informačné oddelenie, **Samova 1**, tel. 651 98 87: po. - pia.: 8,30 - 15,30 h. - ponúka regionálnu literatúru.

Okrem odbornej a krásnej literatúry pre dospelých a detskú knižnica ponúka špeciálne dokumenty (gramoplatne, mg kazety, videokazety, CD platne, CD ROM, DVD a patentové spisy), vyše 400 titulov periodík a zvukové knihy pre nevidiacich a slabozrakých. V ponuke knižnice sú i výchovno-vzdelávacie podujatia pripravujúce čitateľa na prácu s knihou. Organizujú ich pracovníčky knižnice na Ul. Fraňa Mojtu č. 18 i v pobočke na Klokočine. V marci pokračuje 8. ročník čitateľskej súťaže „Čítajte s nami“ určenej žiakom 2. až 4. ročníkov ZŠ.

V dňoch **10. - 14. marca** sa v knižnici uskutoční **9. ročník Týždňa slovenských knižníc**. Je to týždeň zvýšenej aktivity a prezentácie knižníc smerom k čitateľom, ale aj smerom k odborným knihovníckym pracovníkom s ideovým mottom „**Knižnice pre všetkých**“. V zmysle tohto hesla knižnica aj v tomto roku ponúka všetkým, ktorí sa v tomto týždni prídu zaevidovať, bezplatné členstvo na tento rok. Tak ako každý rok aj teraz vychádza knižnica v ústrety tým čitateľom, ktorí nevrátili knihy pred uplynutím stanovenej výpožičnej doby. Budú im odpustené sankčné poplatky za oneskorené vrátenie kníh, ktoré sa bežne pohybujú od 45,- do 160,- Sk v závislosti od dĺžky oneskorenia a stupňa upomienok.

Knižnica sa aj tento rok zapojí do medzinárodného projektu Noc s Andersenom. **Piatok 28. marca** bude celý deň venovaný tomuto svetoznámemu rozprávkovi. Vyvrcholením bude podujatie nazvané **Večer s Andersenom v čase od 16.30 do 21.00 hod.** Vopred

Šport

VEREJNÉ KORČULOVANIE, č.t. 6513 481, 655 83 82. Ladová plocha pri Zimnom štadióne je verejnosti prístupná každú sobotu a nedeľu v čase 14.30 - 16.00 a 17.00 - 18.30, okrem nedeľí, počas ktorých sa budú hrať domáce zápasy HK Dynamax Nitra. Vstupné je 30 Sk.

5. 3. o 16.00 Bežecká liga, IX. ročník, Mestský park na Sihoti. Organizuje Bežecký spolok v Nitre

13. 3. o 9.00 Súťaž v šachu CVC Domino, Nitra - Chrenová

21. - 30. 3. Pribina Cup Nitra 2008 - VIII. ročník súťaže v bezmotorovom lietaní s medzinárodnou účasťou, letisko Nitra - Janíkovce

príhlásené deti vo veku od 6 do 10 rokov (čitatelia našej knižnice) budú tentokrát hľadať tajomstvá ukryté v rozprávkach za 5 vrchmi.

Knižnica Agroinštitútu

Akademická 4, NITRA Tel. číslo: 037/ 79 10 211

Špecializovaná odborná knižnica v oblasti manažmentu poľnohospodárstva, pedagogiky a psychológie prístupná pre verejnosť. **Výpožičné hod.: po - pi 8.00 - 15.00**

Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU

Štúrova 51. Verejná vedecká knižnica špecializovaná na poľnohospodárstvo a príbuzné oblasti. Čitatelia majú k dispozícii elektronický katalóg, elektronické plnotextové dokumenty, internet a široký okruh informačných služieb. **Otváracie hodiny: po. - štv.: 8.30 - 18.00 h, pia: 8.30 - 17.00 h**, tel. 6517 743, e-mail: slpk@uniag.sk

Univerzitná knižnica UKF

Javorová 12, 949 74 Nitra, tel., fax: 037/73369 77, www.lib.ukf.sk.

Akademická knižnica, ktorá poskytuje knižničné a informačné služby pracovníkom, študentom univerzity a širokej verejnosti. Knižnica je vedecko-informačný, bibliografický a poradenský pracoviskom. Zabezpečuje bibliografickú registráciu publikačnej činnosti pedagógov, vedeckých pracovníkov a doktorandov. Používatelia majú k dispozícii elektronický katalóg, internet a zahraničné elektronické databázy.

Otváracie hodiny: výpožičné odd. Javorova ul. 12.: po-št: 9.00 - 18.00 h, pi: 9.00-16.00, so: 8.00 - 13.00 h
študovňa Javorova ul.: po-št: 8.00 -18.00, pi: 8.00-16.00, so 8.00 -13.00

študovňa ŠD Zobor: po-st: 10.00 - 18.00, št: 8.00-16.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa FF Hodžova ul.: po: 10.00-18.00, ut-št: 8.00-18.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa Kraskova ul.: po-pi: 8.00.-16.00

NISYS

Nitriansky informačný systém, Štefánikova tr. 1, Nitra
INFOTEL: 0042137/161 86, č. tel. 037/741 09 06, fax: 741 09 07, e-mail: info@nitra.sk, www.nitra.sk.
poskytuje:

- informácie o podnikoch a firmách v meste Nitra, o kultúrnych podujatiach, o športe a relaxe, o službách všetkého druhu, o pamätihodnostiach a zaujímavostiach,
- zabezpečuje predaj máp, predaj publikácií o Nitre a Slovensku, predaj kultúrno-spoločenského mesačníka NITRA, predaj spomienkových a darčkových predmetov, predaj pohľadníc...
- vykonáva ubytovací servis, faxové a kopírovacie služby, vylepovanie plagátov

BOHOSLUŽBY V NITRE

Rímskokatolícke bohoslužby:

Katedrálny chrám - Bazilika sv. Emeráma, Nitriansky hrad: po - so 7.30; ne - 7.00, 9.00 h

Kostol sv. Ladislava - piaristi: po - pia 7.00, 12.15, 18.00, so 7.00, 18.00; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15- deťom, 18.00 h

Kostol Navštívenia Panny Márie na Farskej ulici, Kláštor: po - so 6.00, 7.00, 16.15; ne 6.00, 7.30, 9.00, 10.30 detská a 16.15 h

Kostol sv. Petra a Pavla, františkáni: po - so 6.30, 18.30 h; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 v maďarskej reči, 18.30

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Dražovce: po - so 6.30 h a 18.00; ne 7.00, 9.00, 10.30 d

Kaplnka v nemocnici: po - pi o 15.30 h; ne o 10.30

Kostol sv. Gorazda, Klokočina: po - pi 6.30 h a 18.00 h - po-pi; v so 6.30; ne 6.30, 8.00, 9.30, 11.15 a 18.00 h

Kostol sv. Martina, Chrenová: po - so 6.30, 17.30; ne 6.30, 8.00, 9.30 detská, 11.00 a 17.30 h

Kostol sv. Ur., Čermán: 8.30; 9.30 a 11.00 h

Kostol sv. Františka Xaverského, Dražovce: št - so: 7.00; denne o 17.00; ne 8.00 a 10.00 h

Kostol sv. Petra, Janíkovce: po - pia v zime o 18.00, v lete o 19.00; so o 7.00; ne o 8.00 a 10.45 h

Kostol - Nar. Panny Márie, Horné Krškany: pi 17.00; ne 9.00 h

Kostol sv. Ondreja, Dolné Krškany: 7.30, 10.30 h

Kostol Všetkých svätých, Kynek: št 18.00; ne 9.15 h

Kostol sv. Cyrila a Metoda, Mlynárce: po, str, pi o 18.00; ne 8.00, 10.30 h

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Párovské Háje: -: ne 11.00 h, str 18.00 h, v každý prvý pi v mesiaci 19.00 h

Kaplnka sv. Vincenta, Šindolka (Marianov): po - so 6.25; ne 9.00 h

Oznam pre darcov krvi

Pracovisko Národnej transfúznej služby SR v Nitre oznamuje odberové hodiny počas pracovných dní: po, str, št, pi 6.30 - 12.00, ut 6.30 - 17.00
 Darovať krv môžu zdraví ľudia vo veku od 18 do 65 rokov, ktorí majú aspoň 50 kg. Súčasne ich upozorňujeme, že na odber nemusia prísť hladní, stačí sa len vyvarovať mastným jedlám a alkoholu. Mesto Nitra podľa cenového výmeru 1/2005 v zmysle § 20, ods. 5 zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov určilo na linkách mestskej autobusovej dopravy cenu cestovného za jednotlivú cestu pre držiteľov najmenej ZLATEJ JANSKEHO PLAKETY na 2 Sk. Platí to pre lístok zakúpený u vodiča aj pre EZCK. Pre poskytnutie zľavy si treba zakúpiť „kmeňovú kartu“.

Kostol sv. Imricha, Štítare: st 19.30 h, ne 9.00 h alebo 10.30 h podľa vyhlásenia

Kostol sv. Urbana, Zobor: st - pi 16.30; ne 8.00, 11.15 h
Kaplnka sv. Svorada, LÚ Zobor: st 15.45; ne 11.00 h

Starokatolícka cirkev na Slovensku

V nedeľu a v prikázané sviatky o 9.00 h v kaplnke sv. **Gorazda na Chrenovskej č. 15.**

Gréckokatolícke bohoslužby:

Párovce - Kostol sv. Štefana, - iba v nedeľu o 10.00 h.

Cirkev adventistov siedmeho dňa

Bohoslužby v každú sobotu o 9.45 h v modlitebni za **kostolom na Ulici Fraňa Mojtu č. 10.** www.casd.sk

Cirkev bratská

V nedeľu o 10.00 h **na Nitrianskej ulici č. 21**

Evanjelické bohoslužby

Ul. Andreja Sládkoviča č. 12 - **Evanjelický kostol Ducha Svätého:** V nedeľu o 10.00 h s detskými službami Božimi a vo št o 18.00 h. V ut o 19.00 h - biblická hodina pre staršiu mládež, v pi o 17.00 h pre dorast.

Reformovaná kresťanská cirkev

V nedeľu o 8.30 h v modlitebni za starým kalvínskym kostolom na Ulici Fraňa Mojtu

Kresťanský zbor

Podzámska ul. 17, Nitra, ut 18.30, ne 9.30, 16.00

Jubilanti v roku 2008

V marci oslávia významné životné jubileum títo občania mesta Nitry:

75 ROKOV: Irena Babulicová, Irena Baladová, Júlia Bihariová, Karol Brezina, Anna Bujnová, Anna Černáková, Vojtech Filo, Pavel Furstenzeller, Mária Furstenzellerová, Anton Gnoth, Júlia Godárová, Mária Gregušová, Zlata Hanáková, Pavol Hlavatý, Mária Horská, Milan Hrivňák, Margita Hrnková, Helena Chobotová, Alexander Kečkeš, Júlia Kováčová, Oľga Kučáková, Jozef Liso, Anton Lužbeták, Emília Macurová, Božena Mareková, Štefan Novotný, Mária Pavlíková, Veronika Pindešová, Oldřich Ptáček, Mária Rejleková, Mária Sečánska, Ing. Rudolf Slovík, Pavlína Šurkošová, Gabriela Šatková, Terézia Šenkeříková, Ernest Šiška, Július Štecko, Jozef Šumichrast, Štefan Turan, Ľudmila Uváčková, Anna Vrbová

80 ROKOV: Rudolf Antala, Zuzana Badinková, Helena Bakošová, Aurélia Balážiová, Valéria Berecová, Helena Bobulová, Alžbeta Čitáryová, MUDr. Magdaléna Dubravická, Ing. Jozef Ernihold, Mária Gaálová, Dušan Gajdošík, Helena Holecová, doc. Ing. Michal Kalavský, Ing. Bohumil Kollár, CSc., Elena Kostandová, Irena Kyslerová, Pavol Lavo, Valéria Madurkayová, Tibor Mocker, Anna Pauličeková, Ján Pavelka, Albína Plevová, Emília Rafajová, Ľudmila Rišková, Alžbeta Srnková, Štefan Svitač, Irena Svehlová, JUDr. Vladimír Trávníček, Vojtech Valent

85 ROKOV: Alžbeta Adámeková, Ján Babic, Anna Bieliková, Emília Cíváňová, Margita Ďuríková, Mária Gajdošová, Juliana Gaplovská, Jarmila Haberlandová, Mária Hajdu, Valéria

Hanzlíková, Františka
Ivaničová, Gabriela
Kováčiková, Ján
Kudracík, Ladislav
Kvasňovský, Jozef Paučíř, Božena Pfeiferová, Ľudovít Polák, Ján Skovaj, Júlia Slamková, Emília Svetlanská, Viera Šimonidesová, Irena Úbrežiová
86 ROKOV: Zoltán Adler, Melicher Balko, Alžbeta Glesgová, Mária Hlivová, Gejza Ivan, Jolana Karabínová, Mária Pavlovičová, Terézia Svitková, Karol Valehrach, Agneša Verešová, Helena Vöröšová, Pavel Žibritovský
87 ROKOV: Anna Bajusová, Emília Benčíková, Anna Feketová, Bernardína Kiššková, Alžbeta Macáneková, Mária Masaryková, Júlia Maťová, Mária Obertová, Jozef Preška, Pavol Slovák, Anna Ťuturisová
88 ROKOV: Helena Benedikovičová, Mária Fö4ldešiová, MUDr. Alexander Gála, Ján Hruzík, Júlia Križanová, Františka Mikulášiková, Mária Petříková, Anna Šmelíková, Júlia Zákopčanová
89 ROKOV: Gustáv Adamkovič, Ing. Ján Dzunka, Róbert Kollár
90 ROKOV: Johanna Járeková, Bartolomej Kolibár, Imrich Nekoranec, Elena Ondrášiková, Helena Zrubcová,
91 ROKOV: Rozália Drozdíková, JUDr. Jozef Prokeš, JUDr. Pavol Vančo
92 ROKOV: Anna Kuťková, Apolónia Mišutová, Paulína Muchová, Ing. Rudolf Šiška, Eugen Tóth
93 ROKOV: Mária Cupaková, Emília Chobotová,
94 ROKOV: Ján Čontofalský, Helena Dávidová, Jolana Lievajová, Ladislav Mikula, Pavlína Mojtová
97 ROKOV: Irena Emanuelová, Štefan Švec,
98 ROKOV: Ján Klinda

Odišli spomedzi nás

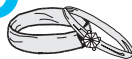
V mesiaci január 2008
nás opustili títo občania mesta Nitra:

Ivan Aitner, 62-r., Sitnianska 2
Milan Badár, 57-r., Sitnianska 2
Cyril Baláž, 78-r., Javorová 7
Ludovít Baláži, 79-r., Hlavná 32
Edita Báreková, 78-r., Schurmannova 7
Jolana Bartová, 72-r., Kláštorská 78
Ivan Béder, 58-r., Novomeského 43
Anton Belák, 72-r., Novozámocká 85
Ing. Jaroslav Blaško, 75-r., Wils.nábr. 172
Emil Bocán, 77-r., Braneckého 5
Milan Boháč, 60-r., Tr. A. Hlinka 5
Ing. František Borský, 78-r., Lipová 6
Pavel Brezina, 85-r., Bajkalská 4
Mária Čanická, 80-r., Novozámocká 106

Terézia Durajová, 74-r., Považská 14
Anna Ďuroňová, 56-r., Štúrova 48
Karol Fiala, 74-r., Slamkova 27
Ing. Ján Gajdoš, 76-r., Hodžova 3
Valter Gál, 75-r., ČSA 3
Júlia Gavulová, 67-r., Kozmonautov 7
Pavol Havran, 51-r., Dumbierska 9
Alexander Horváth, 60-r., Svetlá 1
Anna Horváthová, 77-r., Benkova 1
Pavol Hudec, 53-r., Alexyho 14
Irma Huszárová, 94-r., Robotnícka 13
Mária Illášová, 83-r., Dr. J. Budaého 26
Blažej Jajcaj, 84-r., Rázusova 46
Anna Kiššová, 101-r., Lesná 2
Valéria Kolláriková, 68-r., Hydinárska 64
Pavol Kontina, 62-r., Párovská 30
Margita Kováčiková, 84-r., Lúčna 2
Katarína Krajancová, 79-r., Zoborská 2
Júlia Kunovičová, 84-r., Partizánska 26

POVEDALI SI „ÁNO“

V januári 2008 sa na spoločnú cestu životom vybrali
tieto snúbenecké dvojice

12. 1. Milan Beník a Mária Stehlíková,
obaja z Nitra
19. 1. Daniel Vereš a Jarmila Bestvinová,
obaja z Nitra, Mgr. Andrej Barát z Nitra a
Mgr. Ľubica Pacigová z Budkoviec, Peter
Čelko zo Semerova a Martina Babulicová

z Nitra, Marek Civaň a Lucia Grácová,
obaja z Nitra
26. 1. Peter Guldan z Nitra a Zuzana Šin-
tálová z Piešťan, Ing. Marek Fuska z Nitra
a Martina Vaňová z Topoľčian

Od stredy 20. februára máme v Nitre
nový „časomer“ – tentoraz už moder-
ný digitálny, ktorý nahradil pôvodné
hodiny s ciferníkom. Okrem dátumu,
času a teploty vzduchu sa súčasťou
hodín stala reklamná plocha, ktorá nás
– žiaľ – atakuje všetkými spôsobmi
a zo všetkých možných strán. S tým
však nič nenarobíme, pretože hodiny
nie sú vlastníctvom mesta. Má ich
v prenájme súkromná podnikateľka,
ktorá si výmenu hodín objednala u fir-
my z Malaciek.

Text a foto: L. Synaková

Hudobný odkaz Jozefa Rosinského nesie škola, jej učitelia a žiaci obdarení talentom

Základná umelecká škola už sedem rokov nesie vo svojom názve meno vzácného človeka - Jozefa Rosinského. Pri príležitosti 110. výročia od jeho narodenia pripravili koncert, ktorý sa uskutočnil v koncertnej sieni Ponitrianskeho múzea. Pedagógovia, ako aj žiaci školy sa týmto rozhodli vzdať hold hudobnému skladateľovi a pedagógovi, no predovšetkým vzácnemu človeku, ktorého meno si zvolili do názvu svojej ZUŠ. Pozvanie na koncert prijali synovia Jozefa Rosinského - Teofil a Eduard s manželkou. Moderátorka večera Katina Kuhnová medzi hosťami privítala aj viceprimátora Nitry Františka Baláža. V programe vystúpili žiaci a pedagógovia školy a vďační poslucháči tleskali výkonom klaviristu Františka Haydena, žiaka I. ročníka z triedy M. Hroncovej, spevu hlasovej pedagogičky Marty Zatkovej, ktorá spievala za klavírneho sprievodu Marty Ciefovej, detskému speváckemu zboru Dúha pod vedením M. Mišunovej a speváckemu zboru Nitria pod vedením Ondreja Šaraya.

Na koncerte rezonovala myšlienka, s ktorou sa stotožnili všetci prítomní - a to, že Nitra zostala veľa dlhšia tomuto skromnému človekovi akým Jozef Rosinský nesporné bol. Žil v časoch nepriaznivých k jeho tvorbe, jeho dielo zostalo nedokončené. Svojím osudom nám v mnohom pripomína životnú púť J. S. Bacha. Je škoda, že dnes, keď by jeho diela boli s radosťou prijímané, nám zostal už len jeho vzácny hudobný odkaz.

Hudobná kultúra našla svoje miesto v kultúrnom živote národa oveľa neskôr ako v iných krajinách. Až po I. svetovej vojne vystupuje na scénu prvá skladateľská generácia, do ktorej patrili M. S. Trnavský, Mikuláš Moyzes, V. F. Bystrý a Jozef Rosinský. Hoci sa Rosinský nenarodil v Nitre,

v našom meste prežil 47 rokov. Jeho otec živil rodinu ako obuvník. Peňazí však veľa nebolo a tak sa aj on, ako veľa jemu podobných Slovákov, rozhodlo, odísť za prácou do Ameriky, kde sa na 20 rokov usadí v Chicagu a zamestná

v továrni na výrobu klavírov. Matka Mária, rodená Nemlahová, bola síce ženou v domácnosti, ale popri svojich povinnostiach sa venovala aj jednej záľube - spievala v chrámovom zbere, takže malý Jozef sa už od detstva dostal do kontaktu s vážnou hudbou.

Po skončení ľudovej školy sa dostáva na štúdium do Talianska. Navštevuje hudobné učilišťa v Ivrei a v Nizze. Pod vedením Poliaka Ogoriewiczza a Talianov Bonatiho, Variscu a Pagelliho si osvojuje hru na organ a napokon aj na klavír.

Počas I. svetovej vojny je v Ríme. Ku štúdiu hudby si priberá aj filozofiu a kompozície. Ako mladý umelec sa rozhodne prijať miesto dirigenta. Vedie 70-členný orchester, zakladá spevokol a pracuje ako korepetitor zborového spevu. V Ríme sa Rosinský zoznámuje s tamojšími poprednými skladateľmi Bossim, Santarellim, Lorenzom a Perosim.

J. Rosinský mal vynikajúci vzťah k deťom. Archív redakcie

Všetci obdivujú jeho pracovitosť a usilovnosť a vzhľadom na jeho mladý vek aj istý úspech spečatený menovaním za druhého organistu v bazilike Via Marsala.

Kompozičné začiatky skladateľa možno datovať od roku 1920, keď začína pracovať na zhudobnení talianskeho oratoriálneho libreta o Sv. Štefánovi. Dielo však nedokončil. O rok neskôr mu Matica slovenská poslať slovenské operné libreto Vladimíra Hurbana Vladimírova Koliska, ktoré spracoval do spevohry s tromi dejstvami. V tomto období skomponoval niekoľko zborových skladieb, ktoré vyšli v zbierke Zvony.

V roku 1924 do Ríma pricestovala delegácia zo Slovenska. Rosinkého požiadali, aby sa vrátil do oslobodenej vlasti, ktorá po vzniku Československej republiky potrebovala pedagógov, umelcov a organizátorov výchovy mládeže. J. Rosinský prichádza do Šaštína, kde stretáva svoju životnú lásku Irmu Marlebovú-Manželmi sa stávajú v roku 1930. Narodia sa ich dvaja synovia Eduard a Teofil. Obidvaja dostali hudobné vzdelanie na hudobnej škole v Nitre, kde ich umeniu hry na klavír učila aj Alica Saubererová - Nitrayová. Nitrianskej hudobnej verejnosti je toto meno dobre známe aj ako zanietenej interpretke klavírných diel ich otca Jozefa Rosinského a tiež aj Bartolomeja Urbanca. V roku 1926 sa J. Rosinský natrvalo usadil v Nitre. Prijal miesto pedagóga v Učiteľskej akadémii, vyučoval na gymnázium a na Vysokej škole teologickej. Jeho hlavným zamestnaním však bolo regenschor v biskupskom chráme.

Ako porotca (druhý zľava) na Nitrianskej lutne v roku 1973.

Okrem pedagogického pôsobenia a hry na organe v katedrále sa venoval kompozícii, viedol orchester zložený zo žiakov stredných škôl, zhromažďoval nadsťných spevákov v spevokoloch, ktoré sám dirigoval. Bol neúnavným organizátorom hudobného života v Nitre.

Príchod Rosinského do Nitry vyvolal obojstrannú spokojnosť - skladateľ tu našiel mnohostranné uplatnenie svojich vlôh a ambícií a mesto získalo osobnosť, ktorá významne pozdvihla hudobnú ako aj spoločenský život.

Vo svojej rozsiahlej tvorbe, obsahujúcej takmer všetky hudobné žánre, nadviazal na tradíciu chrámovej a organovej hudby. Jeho dielo obsahuje 11 oper, 3 operety, kantáty a omše. Stal sa známym svojimi pokusmi o národnú operu, ktoré sa však nestali skutočnými hudobno-dramatickými dielami. Opery Matúš Trenčiansky, Mataj a Čamaj uviedlo aj SND v Bratislave. Viacero orchestrálnych a vokálnych skladieb nahrál Slovenský rozhlas. Sakrálna

tvorba tvorí najpočetnejšiu skupinu Rosinského diel. Je autorom prvej slovenskej omše a Slovenskej vianočnej omše. Zbierku Meloepa chrámová venoval slávnej sídelnej kapitule v Nitre na znak úcty a vďačnosti. Jeho chrámová tvorba bola určená predovšetkým pre katedrálny zbor, ktorému sa od počiatku venoval s veľkou horlivosťou.

Klavírna skladba Trenčianske zvony sa pre svoju zvukomalbu stala veľkým hitom. Prvý raz vyšla v tlači v roku 1940 a okamžite sa dostala do repertoáru klaviristov. Medzi jeho najznámejšie cykly patrí 26 umelých piesní na ľudové motívy, 26 piesní v ľudovom slohu a Slovenské lyrické piesne.

V Nitre pôsobil 47 rokov a všestranne sa zaslúžil o jeho hudobné povznesenie. Zomrel v spánku 12. novembra 1973 vo veku 76 rokov, krátko po dokončení posledného diela - šestnástich piesní nájdených na podstavci klavíra, zložených na texty básní Miroslava Váľka.

(syn)

Mária Lietavová je seniorkou roka

Byť dôchodcom neznamená celý deň odychovať a venovať sa len svojim záľubám. Mária Lietavová a ani MUDr. Ľubica Daňová, o ktorej sme písali v minulom čísle mesačníka, nezostali sedieť doma ani po odchode z aktívneho pracovného života. Iniciatívny prístup k životu pred časom ocenilo Fórum mladých pre pomoc starším - Národná sieť pod záštitou ombudsmana Pavla Kandráča a v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Na slávnosti v Zlatej sále Bojnického zámku si ocenenie Senior roka prevzala spolu s ďalšími 14 dôchodcami. Aj v jej prípade porota ocenila aktívny prístup k životu a nezištnú pomoc pre druhých - to všetko nad rámec dôchodcovských povinností.

„Ocenenie si veľmi vážim a som rada, že si niekto všimol, čo robím. V klube dôchodcov som začala robiť ešte v roku 2000, hneď ako jeho založenie inicioval pán Ján Greško, ktorý je poslancom VMČ Klokočina. Prvé roky boli ťažké. Prichýlili nás v Dome Matice slovenskej. Klubové priestory sme si zariadili vďaka sponzorom. Mária Lietavová je aj spoluzakladateľkou nitrianskej Jednoty dôchodcov. Spoločne s pani M. Ritschlovou sa snažíme, aby dôchodcovia mali čo najpestrejšiu činnosť, aby sa v klube cítili dobre a mali tam priam rodinnú atmosféru. Po zriadení pošty v Dome Matice slovenskej zostali naše priestory oklieštené. V tom čase sa však začalo hovoriť o výstavbe dôchodcovského centra na Nedbalovej ulici, a tak sme sa presťahovali do tohto nového zariadenia. Pribudli nám noví členovia - dnes nás je už 160 - a aj naša činnosť je rôznorodejšia“.

Mária Lietavová je predsedníčkou mestskej organizácie Jednoty dôchodcov Nitra 2 a ôsmy rok vedie Klub dôchodcov na Baničovej ulici č. 12 (pôvodne to bol KD Čermáň). „Pri našej bohatej činnosti sa musíme spoliehať len na sponzorov. Aj touto cestou im veľmi pekne ďakujem, pretože bez ich podpory by sa nám žilo ťažko,“ hovorí. „S veľkou odzvou sa stretla vianočná večera a všetky tanečné zábavy. Myslím si, že ľudia sa v klube cítia veľmi dobre. Prídu si posediť, dajú si kávu, medzi sebou sa porozprávajú, jedna druhej si povedia svoje radosti a starosti. Seniori majú pocit, že niekam patria a nie

Mária Lietavová

sú osamelí. Mužov máme ako šafranu a ak k nám nejaký muž príde, tak zväčša s manželkou. Ženy žijú dlhšie, sú akési vitálnejšie a odolnejšie voči nepriazni osudu,“ konštatuje pani Lietavová.

Mnoho ľudí ju môže poznať z kabinetu histórie a propagácie nitrianskej Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, kde využívala svoj organizačný talent. Tu dostala do vienkia úžasnú vitalitu, ktorá ju sprevádza v seniorskom veku. Stala sa sprievodcom jej života, žije naplno, tak ako mladí ľudia, s ktorými bola v neustálom kontakte. Možno aj preto, aby sa mohla nadýchať študentského života, sa prihlásila do Univerzity tretieho veku, kde získala už tri diplomy. Vyštudovala agroturistiku, záhradníctvo a floristiku - špeciálne záhradníctvo so zameraním na liečivé a špeciálne rastliny. Založila aj Klub absolventov Univerzity tretieho veku. Pôsobí v ňom s Dr. Jánom Bausom, s ktorým chce v klube založiť výtvarný krúžok. Plány má stále veľké, ale - zo skromnosti o nich hovorí nerada. „Robím, pretože ma to baví a medzi spokojnými ľuďmi cítim, že som užitočná. Môj život má zmysel,“ skromne konštatuje. A my jej k získanému titulu srdečne blahoželáme.

Ludmila Synaková, foto: autorka

Nebojte sa zájsť ku svojmu gynekológovi

Možno vás zachráni pred rakovinou krčka maternice

Nedostatočné povedomie verejnosti o ochorení a aktívne kroky na zlepšenie situácie v prevencii sa stali hlavným dôvodom pre zorganizovanie Európskeho týždňa boja proti rakovine krčka maternice. Do kampane sa zapojili aj známe tváre zo šoubiznisu, ktoré sa snažia dievčatá a ženy nabádať, aby sa nebáli absolvovať preventívne gynekologické prehliadky.

K týmto aktivitám sa pripojilo aj mesto Nitra, ktoré túto aktivitu zakomponovalo do projektu Zdravé mesto Nitra. V zasadačej sieni mestského úradu účastníkov tlačovej konferencie privítal zástupca primátora František Baláž, ktorý zdôraznil, že mestu záleží na zdravotnom stave obyvateľov. Nitra je tiež členom Asociácie zdravých miest Slovenska. Podujatie pripomínala dvojfarebná ružová stužka, ktorú umiestnili na budove mestského úradu. Symbolizovala dve časti prevencie tohto zákerného ochorenia - skrining (prevenciu) a očkovanie. Uzol na stužke znázorňuje pripomienku ženy, aby vyhladala lekára a poradila sa s ním o najvhodnejšej možnosti ochrany proti rakovine krčka maternice. Lekárov má zase vyzývať, aby sa stali aktívnymi iniciátormi rozhovorov o cytologických vyšetreniach a možnostiach očkovania.

„Počet prípadov rakoviny krčka maternice je stále neúmerne vysoký. V Nitrianskom okrese sa ročne zistí približne 20 prípadov. Väčšina žien prichádza v pokročilejšom štádiu, keď sa ochorenie dá liečiť len chemoterapiou a rádioterapiou“, konštatoval na tlačovej besede prof. Miloš Mlynček, ktorý je predsedom onkologickej sekcie pri Slovenskej gyne-

kologicko-pôrodníckej spoločnosti. Ženy však musia viac dbať o svoje zdravie. Rakovine krčka maternice sa dá zabrániť skriningom, no v súčasnosti už aj očkovaním proti vírusom, ktoré toto ochorenie spôsobujú. Napriek tomu v Európe každoročne pribúda 50-tisíc nových prípadov rakoviny krčka maternice a 25-tisíc žien tomuto ochoreniu podľahne.

Na Slovensku diagnostikujú podľa slov prof. Mlynčeka 600 nových prípadov rakoviny krčka maternice a rovnaké ochorenie spôsobí ročne úmrtie 200 žien. Osem z desiatich žien, ktoré zomreli na následky rakoviny krčka maternice, neab-

solvovali pravidelné gynekologické prehliadky. „Nitra má veľmi dobré podmienky na to, aby výskyt ochorení klesol. Nachádza sa tu široká sieť privátnych gynekológov, sú tu špičkové cytologické laboratória. Ženy však musia pravidelne absolvovať preventívne gynekologické prehliadky,“ zdôraznil prof. Mlynček. Tomuto ochoreniu dnes dokážeme zabrániť aj očkovaním. Absolvovať by ho mali dievčatká, ktoré do kontaktu s vírusom ešte neprišli. Vírus sa prenáša pohlavným stykom. Odporúča sa očkovať už 12-ročné dievčatká. Na trhu je vakcína, ktorej jedna dávka stojí 4300 korún. Dávky treba aplikovať tri, čo predstavuje sumu 12 900 korún. Štát zatiaľ vakcináciu neprepláca, i keď v budúcnosti to nemožno vylúčiť. Rodičia by nemali váhať a mali by investovať do zdravia svojich dospievajúcich dcér.

Ludmila Synaková

Počas „dňa boja proti rakovine“ sa po pešej zóne pohybovali chodiace pútače s nápisom: „Nezabudnite! Preventívne prehliadky u gynekológa a očkovanie vás ochránia pre rakovinou krčka maternice.“
Foto: autorka

Jozefovi

Melicherovi

Mnám sa

ako tie brázdy

ktoré oráe

pluhom brázdi

Pánboh zaplat'

za každodenný

riadok navyše

ak sa do nebeskej

knihy zapíše

Pánboh zaplat'

už len zato

že sme boli

bez jedného

nás te boli

Pavol Stanislav Pius

Literárne stopy Jozefa Melichera

Vo veku nedožitých 79 rokov zomrel 9. januára Jozef Melicher, verejnosti známy ako spisovateľ, literárny kritik, historik, folklorista a vysokoškolský pedagóg. S jeho životom a tvorbou je neodmysliteľne spätá aj Nitra, kde pôsobil na Univerzite Konštantína Filozofa.

Narodil sa 20. marca v Hronských Kľačanoch. Maturoval na Učiteľskej akadémii v Leviciach. Absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave, odbor slovenský jazyk a literatúra. Po vysokoškolských štúdiách niekoľko rokov pracoval ako vedúci Okresného archívu v Leviciach, kde výdatne pomáhal regionálnym historikom pri pátraní po archívnych materiáloch.

Keďže „jeho publikačná činnosť bola v príkrom rozpore s cieľmi komunistickej výchovy a pretože v rokoch 1968-69 hrubo narušil socialistický poriadok (ako sa sformulovalo v kádrovom posudku a vo výpovedi zo zamestnania) v rokoch tzv. normalizácie a konsolidácie pracoval ako skladník - biograf v Archeologickom ústave Slovenskej akadémie vied. V rokoch 1966 až 1973 pôsobil na Pedagogickej fakulte v Nitre, ale v rokoch normalizácie sa nútene až do r. 1989 stiahol do nitrianskeho Bytového podniku. Počas tohto nelahkého obdobia neúnavne tvoril a výsledkom bolo desať ročníkov Bibliografie slovenskej archeológie. Po nežnej revolúcii sa znovu vrátil na vtedajšiu Vysokú školu pedagogickú, dnešnú Univerzitu Konštantína Filozofa.

Celý svoj tvorivý život sa zaoberal literárnym regionalizmom, interpretáciou folklórnych textov a zamlčovaniu literatúrou, najmä katolíckou modernou. K jeho najznámejších dielam patria Tekovské povesti, Poézia katolíckej moderny, Zamlčovaná literatúra, Hontianske povesti, Požitavské povesti, Od Zobora po Sitno, Literárne stopy pod Zoborom, Literárne stopy pod Slovenskou bránou. Ako spoluautor sa podieľal na publikáciách Nitra, naša Nitra, Významné osobnosti Nitry a svoju tvorbu uverejnil v almanachoch Nitra.

Napriek tomu, že žil a pracoval v Nitre, zostal doživotne verný svojmu rodisku - kraju „čilejkárov“ Hronským Kľačanom. Do rodiska chodieval často so svojim supútnikom spisovateľom Andrejom Chudobom a spoločne absolvovali početné besedy v školách. Doc. PhDr. Jozefovi Melicherovi možno dať prívlastok - zanietený maticiar a sebavedomý Slovák.

Češť jeho pamiatke!

Nitra v najstarších dokumentoch

Publikáciu pod názvom Nitra v najstarších dokumentoch a písomnostiach (do konca 13. storočia) uviedli do života v Literárnom klube Antona Bernoláka v Nitre. Knižka je vlastne zborníkom príspevkov z konferencie, ktorá sa uskutočnila v aule Teologického inštitútu Svätého Gorazda v Nitre v decembri 2006. „Nitrianska verejnosť je hladná po publikáciách osvetľujúcich zástoj ich starobylého mesta v stredoeurópskych dejinách a to z čias prvého správneho útvaru nitrianskych Slovenov v období existencie Pribinovho kniežatstva a neskôr Veľkej Moravy, tak aj z obdobia budovania a rozkvetu Uhorského kráľovstva,“ povedal zostavovateľ zborníka PhDr. Emil Vontorčík.

Ďalej vysvetľuje, že poznánie základných a prelomových dokumentov, ktoré vyznačujú hlavné míľniky v dejinách Nitry a priľahlého územia do konca 13. storočia je veľmi dôležité v tomto období, keď skončil ideologický

Zástupca primátora F. Baláz ocenil R. Marsinu v mene primátora Nitry udelením medaily sv. Cyrila a Metoda.

vplyv komunistického režimu a s ním súvisiacej slovenskej historiografie. „Ucta k dejinám a najmä ku kresťanskej minulosti nášho národa klesla na minimum. V podobnej situácii sa ocitol aj záujem o stredoveké dejiny. Preto sa nemožno čudovať, že boli zničené cenné a starobylé historické jadrá miest, aby uvoľnili priestor pre modernú zástavbu a paneláky,“ dodáva PhDr. Emil Vontorčík.

Dlho očakávaný zborník z tejto konferencie, ktorý podáva znenie a rozbor týchto dokumentov a iných slovenských útvarov, ktoré nám približujú najstaršie dejiny nášho mesta nie iba z povestí a legend, ale predovšetkým z historicky overených a hodnoverných dokladov a písomností. Je to po prvý raz, čo takéto dielo vychádza v zameraní iba na dejiny nášho mesta, sústreďujúce najzávažnejšie dokumenty a písomnosti z najvýznamnejšieho obdobia stredovekých dejín nášho mesta. Kniha svojím obsahom nie je rozsiahla ani objavná, pretože hlavné historické dokumenty sú analyzované a zhodnotené autormi v súborných dejinách nášho mesta, ktoré vyšli v 60. a 90. rokoch min. storočia. Nové je iba sústredenie najvýznamnejších dokumentov do jednej publikácie,

pokračovanie na 32. str.

dokončenie z 31. str.

ich rozbor a obohatenie o nové aspekty, pretože dejiny starostlávnej Nitry sú stále vďačnou témou našich historikov a stále neprebádaným poľom pre našich archeológov, o čom svedčia aj najnovšie objavy v Bojnjej.

Všetky príspevky sú písané populárnym štýlom a sú určené predovšetkým pre najširšiu verejnosť nášho mesta, najmä pre mladú generáciu, ktorá si vytvára vlastnú predstavu o minulosti svojho rodiska a formuje svoj svetonázor aj vo vzťahu k svojmu bydlisku i k svojmu národu a prenáša ho ďalej v historickej kontinuite novým generáciám, ktoré po nás prídu. Kniha vyšla vďaka finančnej podpore Nitrianskeho samosprávneho kraja, Ministerstva kultúry SR i Nitrianskeho biskupstva, za čo im patrí srdečná vďaka.

Súčasťou stretnutia bol literárny večer s Richardom Marsinom, profesorom Trnavskej univerzity a vedec-kým pracovníkom Historického ústavu Matice slovenskej, ktorý sa tohoto roku dožíva vzácneho životného jubilea - 85 narodenín.

Profesor Marsina vytvoril fundamentálne dielo slovenskej a stredo európskej medievistiky - „Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae“, je tiež autorom početných vedeckých a populárnovedeckých kníh a netají sa svojím vrelým vzťahom práve k mestu pod Zoborom. Prímátor Nitry ocenil za prácu jubilanta medailou sv. Cyrila a Metoda.

Ludmila Synaková

V salóne galérie sa predstavil Stanislav Lubina

Výstava diela Stanislava Lubinu, slovenského grafika, známeho nielen na Slovensku, ale aj za hranicami našej vlasti, bola súčasťou 5. ročníka medzinárodného festivalu kultúry nepočujúcich sv. Františka Saleského, ktorý sa koncom januára uskutočnil v našom krajskom meste. Tento rodák z Nemšovej, žijúci v Dubnici nad Váhom, sa na výstave v salóne Nitrianskej galérie prezentoval linorytmi, ktoré v jeho grafickej tvorbe tvoria charakteristickú dominantu. Zálubu v kreslení rozvíjal najskôr v LŠU a neskôr na Strednej polygrafickej priemyslovke v Bratislave. V r. 1973 - 1978 absolvoval súkromné výtvarné štúdiá u prof. Ludovíta Hološku a Mariána Sučanského. Na výtvarnú scénu vstúpil koncom 90. rokov Podľa kurátorky PhDr. Marty Hučkovej, jeho diela sú plné úvah nielen o živote, o každodenných momentoch prežitého, vnímaného prostredníctvom podnetov a impulzov prírody. V jeho tvorbe,

a to nielen v linorytoch, ale predovšetkým v ilustračnej tvorbe nachádzame humornú nadsádzku ba až karikatúru. Umenie Stana Lubinu núti k zamysleniu, ale aj k úsmevu.

Autor výstavy Stanislav Lubina je čiastočne nepočujúcim umelcom. Okrem svojho vytváraného diela na výstave prezentoval unikátnu knihu s názvom Svetová zbierka prstovej abecedy. Svojím zameraním je unikátom nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Jej obsah tvorí 105 prstových abecied pre nepočujúcich z krajín celého sveta. Kniha bude zaiste obohatením aj pre nepočujúcich, ktorí posunkovú reč už poznajú. Myšlienka uviesť na trh túto knihu vznikla asi pred piatimi rokmi v USA. Tam sa autor, ktorý je sám sluchovo postihnutý stretol s policajtom, ktorý poznal posunkovú reč. Zistil však, že niektoré znaky sú podobné, iné sú rozdielne. Vo svojom diele sa snažil niektoré znaky zjednotiť a vytvoril medzinárodnú posunkovú reč.

(syn)

Tvorbu Stana Lubinu predstavila kurátorka Marta Hučková (druhá zľava) za prítomnosti riaditeľky galérie Renáty Niczovej. Jej slová boli simultánne tlmočené do slovenskej aj anglickej posunkovej reči. Foto: L. Synaková

Ján Zoričák a jeho Vesmírne posolstvá

V salóne Nitrianskej galérie sa svojou tvorbou predstavuje Ján Zoričák, ktorého označujú za popredného predstaviteľa súčasného umeleckého skla v európskom meradle. Sklené objekty Jána Zoričáka sú v majetku mnohých galérií a múzeí, významných štátnych a súkromných zbierok vo Francúzsku i v mnohých krajinách celého sveta. Nitrianska výstava pod názvom Vesmírne posolstvá predstavuje prierez celoživotnou tvorbou autora od ranej tvorby z polovice šesťdesiatych rokov až po súčasnosť. Výstavná kolekcia obsahuje viac než 40 sklenených objektov autora a je najväčšou prehliadkou jeho tvorby za posledné roky. Výstavu si môžete pozrieť do 27. marca.

Štúdium v odbore sklo absolvoval na Vysokej škole umeleckopriemyselnej v Prahe u prof. Stanislava Libenského. Od začiatku 70. rokov žije a tvorí v Talloires vo Francúzsku. Vystavoval a je významných medzinárodných

prehliadkach súčasného umeleckého skla. Zároveň organizoval rozsiahle aktivity na poli umeleckého skla - založil sklárske oddelenie na École des Beaux Arts v Aix-en-Provence a je nositeľom prestížnych medzinárod-

ných ocenení. Tvorba Jána Zoričáka sa vyvíja a dozrieva už téměř štyri desiatky rokov. Premieňa sa, rozvetvuje a zrie spolu s ľudským, osobnostným vývinom autora. Dnes je to silné, svojou bohatosťou a zároveň výtvarnou a myšlienkovou celistosťou fascinujúce dielo, autorova výpoveď o vzťahu k prírode, k priestoru, času, o vzťahu človeka k najvyšším princípom jestvovania, ktoré odveky určujú jeho bytie a ktoré sa v ňom premietajú, dielo, ktoré hovorí o autorových východiskách, talente, o miere schopnosti reflektovať okolitý svet, o jeho hodnotách, tvorivej slobode, autentickej poetike, zodpovednosti voči dielu, ľuďom i voči plynutiu času. **(syn)**

Prichádza Apokalypsa

Prepukla už 21. februára v Nitrianskej galérii v Nitre a potrvá do konca marca. Ako upokojil kurátor výstavy Omar Mirza, nie je však dôvod na paniku, pretože ide o výstavu mladého slovenského výtvarníka Ignáca Kasana.

Výstava Apokalypsa v priestoroch Galérie mladých predstaví jeho tvorbu, inšpirovanú biblickým textom Apokalypsy, alebo Zjavením sv. Jána, ktoré opisuje udalosti posledných dní a koniec sveta a ich predchádzajúce sprievodné javy. Na výstave divák uvidí autory veľkoformátové maľby, plastiky z molitanu, alebo diela vyhotovené netradičnou technikou, xeroxom.

Dej Kasanovej Apokalypsy

sa odohráva v rozprávkovej krajine, plnej fantastických tvorov, ľudí, zvierat, príšer, drakov, tajomných výjavov a neskutočnej prírody. Autor spracúva zjavenia sv. Jána na pozadí prírody, ktoré však ako sám hovorí nekreslí, ale „píše ako dej.“ Apokalypsa podľa sv. Jána, to sú najmä videnia a prorocktá.

Ignác Kasan, ako kresťan a veriaci človek, tiež intenzívne uvažuje o Poslednom súde Božom. Inšpirovaný

apoštolom Jánom rozvíja jeho vízie a vo svojich denníkových zápisoch a kresbách zaznamenáva vlastné videnia. Tieto jeho „prorocktá“ majú svojský komiksový charakter, čo je pomerne netypické pre spracovanie podobnej témy.

Koniec sveta veští zánik a deštrukciu, ale aj zrod novej, lepšej existencie. Autor preto cíti potrebu hovoriť o tejto súde starej, no stále veľmi aktuálnej téme novodobou výtvarnou rečou.

Ignác Kasan (1980) ukončil minulý rok štúdium v Ateliéri súčasnej maľby na Fakulte výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Venuje sa hlavne maľbe, ďalej soche a grafike.

(L. S.)

Muchotrávky Radošincov a bengálske ohne

Skutočný príbeh o Veľkých ilúziách rozohrali na doskách DAB herci Radošinského naivného divadla. Hra mala premiéru vlni krátko pred Vianocami. Skutočný príbeh je vlastne správou o roku 1968 a o tom, čo bolo potom.

Najnovšia hra Stanislava Štepku a Radošinského naivného divadla Veľké ilúzie divákov zavedie do legendárneho roku 1968, te-

slovenskej banky, regionálne patriaci pod nitrianske riaditeľstvo. Dvojhodinové rozprávanie prerušoval často divácky potlesk. Pri

naivné divadlo vzniklo pred 45. rokmi práve v Nitre?“ spýtala sa divákov riaditeľka J. Danová. O vysvetlenie však požiadala riaditeľa RND Stanislava Štepku, ktorý sa napokon rozrozprával. „Na Pedagogickú fakultu do Nitry prišiel študovať učiteľstvo. Až raz napísal príbeh, ktorý dal prečítať svojmu učiteľovi, prof. Kopálovi.

„Pochválil ma a možno to nemal robiť!“ priznal sa Stanislav Šteпка, pretože ho táto skutočnosť posmelila a dal sa na spisovateľskú dráhu. Slovenské školstvo síce prišlo o učiteľa, ale získalo jedinečného spisovateľa a zakladateľa jedinečného Radošinského naivného divadla, ktorého humoru sa ľudia smejú už rovných 45 rokov. Humor má skvelú schopnosť: obrusuje ostré hrany, spochybňuje dôležitosť a veľkosť, vysmieva sa pátosu, nadutosť a pýche. Smiech je verný strážca smútku. Humor je vlastne o tom, že sa nevysmievame iným, ale najmä vlastným hlúpostiam. V tom je jeho sila a to je koniec - koncov aj náš dar.

L. Sýnková

da v čomsi aj do obdobia neopakovateľných šesťdesiatych rokov, keď si na chvíľu ľudia vo vtedajšom Československu začali naivne myslieť, že aj socializmus môže mať „ľudskú tvár“.

Radošinci prišli do Nitry na pozvanie Jozefy Danovej, riaditeľky Regionálneho riaditeľstva Slovenskej poisťovne, a. s. v Nitre. Do kresiel si sadli klienti a spolupracovníci najväčšej

záverečnej „klaňáčke“ opäť vyšla na pódium Jozefa Danová (na foto prvá zľava). Nad veľkou tortou v tvare „45“ svietili bengálske ohne a jej obvod lemovali červené muchotrávky, ktoré sú symbolom Radošinského naivného divadla. Stanislav Šteпка na želanie pani riaditeľky vysvetlil, že „múdrcy majú vystríhať a hlúpych otráviť!

„Viete, že Radošinské

DIVADLO

Skaza Piargov a začiatok Sodomy

Impozantná a architektonicky prekvapujúca scéna Jaroslava Valeka. Hudba v podaní Romana Žiarana, veľavravné kostýmy Petra Čaneckého, pôsobiace autenticky, ba až pateticky, no predovšetkým úžasné herecké výkony, podnietené režisérskym pôsobením Romana Poláka - toto všetko musí zapôsobiť na každého, kto si pozrie jasnú správu o konci sveta - najnovšiu inscenáciu z ponuky „Rodinného stiebra“.

Vstávame z kresiel a pri pohľade na ciferník hodínok sa nám nechce veriť, že inscenácia trvala rovné tri hodiny. Divák sa nemá kedy nudiť. Každý obraz, každá situácia nás prekvapuje, priam šokuje. Dej inscenácie každým novým obrazom graduje a v závere šokuje. Stávame sa svedkami zločinov, vrážd, nevery a smilstva. Na javisku tečie krv a divákovi po tele prechádza mráz.

Režisér Roman Polák, herečka a umelecká vedúca DAB Eva Pavlíková a riaditeľ DAB Ján Greško.

Koniec Sodomy predznamenáva narodenie „Antikrista“. Stelesnené je v pôrode sprostej Lény. Otcom môže byť ktorýkoľvek chlap z dediny. Zabávajúc sa v krčme sa muži navzájom dotahujú, či u podobu dieťa bude mať. Skaza Piargov sa začína narodením

netvora. Jeho telíčko je posiate chlpmi aké má vlk. Piargovčania pykajú za svoju skazenosť a hynú rukou čistého Božstva, ktoré sa už viac nedokáže pozerat' na výčiny priečiace sa ľudskosti. Dedinu zasype sneh. Život je darovaný len najčistejším - dvojici zalúbencov. Dvomi čistým ľuďmi, ktorí majú definovaný jasný zmysel svojej budúcnosti. Spájajú ich čisté city a najmä láska. Tá im na rozdiel od ostatných Piargovčanov nechýba.

Piargy sú príbehom spojeným na základe motívov z poviedok troch autorov - Margity Figuli, Františka Švantnera a Dobroslava Chrobáka. Stretli sa v dráme prepletenej do zaujímavého deja. Diváci môžu obdivovať herecké výkony Evy Pavlíkovej, Daniely Kuffelovej, Marcela Ochránka, Žofie Martišovej, Dušana Lenciho a ďalších.

Ludmila Synaková

Mladí herci (zľava) Jakub Rybárik, Daniela Pribullová a Dominika Zeleníková. Foto: autorka

Nevidiaci športovci hrajú stolný tenis

Nevidiaci športovci v Nitre si môžu od utorka 22. januára zahrať aplikovaný stolný tenis. Princíp hry spočíva v „ozvučenej“ loptičke, ktorá sa pohybuje po špeciálne vyrobenom stole. Slabozrakí a nevidiaci sledujú sluchom pohyb loptičky po stole a okamžite ju vrátia protihráčovi. Zrakovo postihnutí športovci musia mať pri hre na očiach okuliare, aby nemohli využiť ani zvyšky zraku. Financie na zakúpenie tohto stola v hodnote 30 tisíc korún získali z grantového programu Pomôžeme vám rozprestrieť krídla, ktorého prvé kolo v minulom roku vypísalo Konto Orange. Ďalších 10 tisíc venovala Nitrianska teplárenská spoločnosť.

Členov športového klubu nevidiacich športovcov Slovenska Scorpioni Nitra vedie Ludmila Šišáková (tretia zľava), ktorá na slávnosti privítala zástupkyňu spoločnosti Orange Slovensko.

Prvý hráčsky stôl je umiestnený v Komunitnom centre na Nedbalovej ulici, kde má sídlo aj Krajská organizácia Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska.

Na otvorení sa zúčastnil zástupca primátora mesta Nitry František Baláž, ktorý povedal, že mesto Nitra má eminentný záujem na podpore klubu nevidiacich hráčov. Rovnako sa bude usilovať podporiť všetky skupiny obyvateľstva, ktoré vo svo-

jom voľnom čase prichádzajú do priestorov Komunitného centra. Za mesto Nitra sa na slávnosti zúčastnila aj koordinátorka projektu Nitra - zdravé mesto Dana Andelová.

V Nitre sa tomuto športu venuje zatiaľ asi 20 hráčov. Doteraz cestovali po celom Slovensku, absolvovali turnaje v Bratislave, Levoči, Žiline, Košiciach a v Šali. Kúpou špeciálneho stola môžu trénovať, ako aj organizovať súťaže v domácom prostredí.

„Máme ambíciu zlepšiť sa a v budúcom roku zorganizovať v tomto športe majstrovstvá Slovenska,“ povedala Ludmila Šišáková, predsedníčka Športového klubu nevidiacich športovcov Slovenska SCORPIONI Nitra. Okrem aplikovaného stolného tenisu sa Scorpioni venujú turistike, kolkom a netradičnej strelbe. Aplikovaný stolný tenis sa pre nevidiacich žijúcich v Nitre stal ďalšou z možností, ako aktívne využívať svoj voľný čas.

(syn)

Na otvorení aplikovaného stolného tenisu sa zúčastnil zástupca primátora Nitry František Baláž. Foto: L. Synaková

Mestská hala poslúži športu, ale aj kultúre

dokončenie z 1. str.
ostatným obyvateľom Nitry. Umožní nám organizovanie rozličných, nielen športových podujatí, čo bude pre nás iste výhodou predovšetkým v súvislosti s kandidatúrou o získanie titulu EHMK 2013," dodal primátor J. Dvonč.

Nášmu mestu podobný typ zariadenia dlhé roky chýbal, a to najmä po ztvorení športovej haly Plastyky. Aj preto majú najväčšiu radosť vrcholoví športovci, ktorí tu budú môcť trénovať i súťažiť. Domovský stánok tu budú mať hádzanáry, volejbalistky, florbalisti a niektoré ďalšie športy. Mesto v týchto dňoch pripravuje koncepciu podpory športu, ktorou sa sleduje, aby financie z mestského rozpočtu dostali nielen tzv. veľké, ale aj malé športy. Ako zdôraznil primátor,

z mestskej pokladnice ide na šport každoročne 50 až 60 mil. Sk. Stavbu architektonicky navrhol a vyprojektoval nitriansky architekt Viktor Šabík (Barak Architekti), pod stavebnú realizáciu diela sa podpísalo konzorcium HF STEEL, s.r.o. a INPEK, s.r.o. Ako na tlačovej besede uviedol prednosta úradu Ľubomír Martinka, výška

haly dosahuje 12 m, čo umožňuje organizovanie medzinárodných súťaží. V júni t. r. podstúpi prvý test - za účasti 16 družstiev sa tu uskutočnia ME v basketbale. Hala však umožňuje aj organizovanie kultúrnych podujatí - 9. marca tu bude koncertovať Lucie Bílá a v apríli nitrianska kapela Desmod.

V mestskej hale sa bude môcť hrať halový futbal, basketbal, hádzaná, volejbal, ale aj bedminton, stolný tenis, či šachy. Hala má rozmery 48 x 55 m, samotná športová plocha 30,5 x 44 m. Do hľadiska sa zmestí 1 500 divákov, v prípade potreby je možné divácku časť zväčšiť o ďalších tisíc sedadiel. V krátkom čase pribudnú dva squashové dvorce, lezecká stena, posilňovňa, výťah pre telesne postihnutých - vozičkárov.

Už po prvých dňoch prevádzky haly však možno konštatovať, že investícia v hodnote 207 mil. Sk je určite rozumne investovaným vkladom pre súčasnosť, ako aj pre budúcnosť nášho mesta a jeho obyvateľov.

Slávnostné popoludnie zavŕšil exhibičný futbalový zápas medzi Výberom Vlády SR a poslancov NR SR a Výberom mesta Nitra. Na novučičku palubovku vybehli Robert Kaliňák, Ľubomír Jahnátek, Dušan Galis, Tibor Glenda, posilnení o športovcov zvučných mien ako sú Ľubomír Moravčík Igor Demo, Milana Lednický a ďalší. Za Výber mesta Nitra nastúpili primátor Jozef Dvonč, prednosta Ľubomír Martinka a ďalší. Zápas sa skončil na penalty výhrou Výberu mesta Nitra.

Ľudmila Synaková

Nitriansky volejbal si zaspomínal na staré časy (2. časť)

V uplynulom čísle sme uviedli prvú časť spomienok na začiatky volejbalového športu v Nitre. Na stretávkku, ktorá sa uskutočnila pri príležitosti 55.výročia založenia SPU v Nitre, prišlo pozvanie viac ako 70 bývalých volejbalistov.

V 80-tych rokoch sa formuje veľmi silný kolektív hráčov, ktorí nadväzujú na predošlé úspechy volejbalového oddielu a bojujú na špici v najvyššej slovenskej súťaži. Tieto roky sú spojené s menami Dobák, Benčo, Rajt, Ďurica, Cagáň, Rus, Mackovič, Mikula, Kološta, Kažimír, Folkman, Andreutti, Zentko, Straňák, Šuba, Jarotta, Hukel, Podstupka, Patrik, Pytel, Kopka, Dvonč, Kanasz, Zapletal, Trnka, Korčok, Matlák, Hukel, Stümpel, Krašenič, Pavlík, Hoták, Brož, Lešánek, Humeník, Kalman, Karas, Viazanička, Kanás, K.

Stretávka pod volejbalovou sieťou

Richtárik. V rokoch 1986 až 1989 pod vedením trénera Maruniaka družstvo mužov dosahuje veľmi pekné úspechy a to v r. 1987 - víťazstvo I. SNL, kvalifikácia na majstrovstvá ČSSR, r. 1988 - 2. miesto I. SNL, r. 1989 - víťazstvo I. SNL, kvalifikácia

o postup do extraligy Slávia VŠP - Gottwaldov. Nové spoločenské podmienky po roku 1989 silne ovplyvňujú aj volejbalovú činnosť na akademickej pôde. Predovšetkým finančné prostriedky majú determinujúci charakter. Do športového sveta prístupujú sponzori a majitelia klubov a s nimi aj komercia volejbalu. Tento fenomén silne ovplyvňoval a ovplyvňuje samotný hráčsky káder volejbalového oddielu. Toto obdobie môžeme charakterizovať ako obdobie hľadania ciest, vytvárania čo najlepších podmienok pre činnosť. V ročníku 1991/92 družstvo mužov pod vedením trénera Benča dosahuje ďalší výrazný úspech,

keď priamo postupuje do Československej extraligy. O tento úspech sa pričínili hráči Lipták, Dobák, Hukel, Rus, Richtárik, Stümpel, Farkaš, Kraščeníc T., Látečka, Kanás K., Trnka, Zapletal. Sezónu v extralige ročník 1992/93 vedie skúsený tréner z Ukrajiny Andrejanko. Pomohol vychovať viacero kvalitných hráčov, ktorí sa neskôr presadzovali aj v iných kluboch a tiež v reprezentácii Slovenska.

V roku 1993/94 v prvom ročníku samostatnej Slovenskej extraligy družstvo dosiahlo 5.miesto. S týmto úzko súvisia športové výsledky, ktorú sú stagnujúce a nezodpovedajú tradícii, ktorá predchádzala. V ďalšom období je prísľubom napredovania stabilizácia hráčov. V tomto období sa vynárajú nové športové mená, ktoré dopĺňajú zoznam hráčov, ako sú Látečka, Holla V., Bíro, Kučera, Bystrický, Polín, Henček, Dianiška, Chudík, Paš-

ka, Kožík, Klimek, Uszkay, Šnek, Haba, Lipták, Jaško, Drlík. Od roku 1994 sa družstvo vplyvom reorganizácie najvyššej súťaže dostalo do nižšej časti A2. Tu pôsobilo do leta 1999. V ročníku 1999/2000 sa družstvo prebojovalo do I. Slovenskej ligy. Jeho hlavnou prioritou bolo postúpiť do najvyššej slovenskej súťaže. V sezóne 2003/2004 si družstvo vybojovalo 1.miesto v lige a následne v PLAY-OFF svoju extraligovú príslušnosť. Pričínili sa o to hráči Mikula, Kanás, Paška, Krížan, Cehula, Toman, Zentko, Šalata, Drlík, Farkaš, Kostka, Hukel.

Najlepšie umiestnenie dosiahlo v ročníku 2006/07, keď v PLAY-OFF vypadlo s neskorším víťazom extraligy Novým Mestom nad Váhom a obsadilo konečné 5.miesto. Vedenie VK vsadilo na vlastných odchovancov a celá ťarcha v súťaži je na mladých hráčoch. V extraligovom družstve pôsobí 9 hráčov, ktorí ešte

v minulej sezóne hrali v družstve juniorov a 6 z nich je ešte v súčasnosti v juniorskom veku.

Okrem aktívnych hráčov v dlhej histórii volejbalu v Slávii VŠP, zabezpečovala úspešný športový život i početná plejáda trénerov a organizačných pracovníkov. Volejbalisti Slávie VŠP reprezentovali v mnohých krajinách sveta - Taliansku, Maďarsku, Ukrajine, Rumunsku, Poľsku, Juhosláviu, Libanone, Belgicko, Francúzsku, Tunise a v Rakúsku. Počas existencie volejbalu sa stretávame s hráčmi, ktorí v minulosti reprezentovali Slovensko, resp. Československo ako sú Boľoš, Furješ, Látečka st., Látečka ml. a v súčasnosti s reprezentantmi mládežníckych kategóriách Valent, Szöke, Bencz, Diviš, Száraz, Hukel Jakub, Krajčík, Hukel Matej, ale predovšetkým s desiatkami akademických reprezentantov.

(syn)

Zachovajme si tradície

Po nevlúdnom a smutnom februári už túžobne očakávame jarné pohľadanie. Predzvestou „lepších časov“ sú aj veľkonočné sviatky, označované ako najväčšie kresťanské sviatky. Takmer v každom z nás evokuje predstavu Veľkonočného pondelka, spojeného so šibaním a polievaním dievčat a žien. Veľká noc však nie je len o polievačke, ale hlavne o kresťanských tradíciách.

Počas príprav na Veľkú noc sa možno niekto občas zamyslí nad tým, aké sú symboly Veľkej noci. Či sú aj iné, ako klasické, zovšeobecnené do barančeka, korbáča a veľkonočných vajčiek - kraslíc. Každý z týchto symbolov niečo charakterizuje a má určitý význam. A tak vás chceme poprosiť, aby ste sa na Veľkú noc dôkladne pripravili a nezabudli na žiadnu z tradícií, ktoré začali uctievať ešte naši predkovia. Slávme ju s tradíciami, charakteristickými pre náš región a prosím vás, nedovoľte, aby k nám globalizáciou a voľným obchodom prenikali cudzie prvky. Veľkonočné sviatky si zachovajme také, aké sú vo svojej podstate. Nedovoľme zničiť posolstvo a tradície, ktoré sme sa prebrali od našich starých mám a otcov. **L. Synaková**

Nájdete nás na novej adrese

**Štefánikova tr. 60
950 06 Nitra**

 NITRA kultúrno-spoločenský mesačník. Vychádza vždy 1. v mesiaci. Vydáva Mesto Nitra - Mestský úrad v Nitre. Zodpovedná redaktorka: **RNDr. Marta Ráčová**, šéfredaktorka: **Mgr. Ludmila Synaková**. Redakčná rada: **PhDr. Miloš Bača**, **Oľga Csákyová**, **PhDr. Silvia Detvayová**, **Ing. Miloš Dovičovič**, **Mikuláš Gál**, **Ing. Jozef Korec**, **doc. Ing. Anton Kretter, PhD.**, **PhDr. Matej Ruttkay**, **PhDr. Emil Vontorčík**, **Mgr. Ludmila Synaková**.

Adresa redakcie: **Mestský úrad, Štefánikova tr. 60, 950 06 Nitra**, číslo tel.: **65 02 339**, e-mail: **synakova@msunitra.sk**. Sadzba a tlač: **Cart print, s. r. o.**, Nitra. Registračné číslo RP 15/2004. Temat. skupina A11, ISSN 1336-4685. Uzavierka čísla: 15. 2. 2008, zadané do tlače 18. 2. 2008.

Mesto Nitra –

Mestský úrad v Nitre

Štefánikova tr. č. 60, 950 06 Nitra,
Tel.: **65 02 111**, fax: **65 02 331**, www.msunitra.sk
E-mail: msunitra@msunitra.sk, www.nitra.sk
Primátor mesta: **doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.**
e-mail: **primator@nitra.sk**
Zástupca primátora: **Ing. František Baláz**
e-mail: **balaz@msunitra.sk**
Zástupca primátora: **Štefan Štefek**
e-mail: **stefek@msunitra.sk**
Prednosta MsÚ: **PaedDr. Lubomír Martinka**
e-mail: **prednosta@msunitra.sk**
Hlavný kontrolór: **Ing. Ladislav Fúška**
e-mail: **fuska@msunitra.sk**
Web stránka: **www.msunitra.sk**

Referát klientskeho centra služieb: po, ut, št: 7.30 - 15.30, str: 7.30 - 17.00, pi 7.30 - 14.00 (prízemie budovy vpravo). Tel: 65 02 325, fax: 65 02 331.

Klientske centrum služieb MsÚ: matričný úrad, evidencia občanov a domov, stavebný úrad, odd. komunálnych činností a životného prostredia, odd. výstavby a rozvoja mesta, útv. soc. služieb, útv. služieb, útv. kultúry, športu a cest. ruchu, odd. miestnych daní a poplatkov, MAD, podateľňa

STRÁNKOVÉ HODINY: v pondelok, utorok, štvrtok od 8.00 do 15.00 h, v stredu od 8.00 do 16.45 h, v piatok od 8.00 do 13.45 h, sobota: od 8.00 do 12.00 h.

POKLADNICA: po. 8. - 14.30 h, ut., št. 9. - 14.30, st. 8. - 16.15 h, pi. 8. - 11.30 h, so. 8.-12.00 h (prízemie).

Odd. kultúry a športu, Kupecká 16, tel. 6524125

MESTSKÁ POLÍCIA: Cintorínska ul., č. tel.: 69 22 555, sídl. Klokočina, č. tel.: 77 30 845 alebo 159, internet: www.nitra.sk, alebo (www.msunitra.sk).

Nitriansky informačný systém - NISYS, Štefánikova trieda č. 1, INFOTEL:037/16 186, č. tel.: 037/741 09 06, fax: 037/741 09 07, e-mail: info@nitra.sk.

Web stránka: www.nitra.sk